

De genealogen Jan Frans Verplancke, vader en zoon te Brugge, eind 18de en begin 19de eeuw

deel 1: J.F. Verplancke sr. (1736 – 1811)

Pieter Donche

In het derde kwart van de 18de eeuw en nog even aan het begin van de 19de waren te Brugge een genealoog Jan Frans Verplancke en zijn gelijknamige zoon actief als wat we nu zouden omschrijven met de term 'beroepsgenealoog': zij deden genealogische opzoekingen in opdracht van derden als broodwinning. De resultaten van hun opzoekingswerk leverden zij af (meestal) onder de vorm van een "stamboomrol", d.i. een vaak ettelijke meters lange rol papier met daarop een breed uitgetekende stamboom, met versierde titels, al dan niet (ingekleurde) wapenschilden en teksten hetzij een cahier in handschrift met een verzorgd uitgeschreven tekst.

De rollen of cahiers die zij samenstelden treft men sporadisch aan in familiearchieven, ofwel bewaard in stads- of rijksarchieven waar ze gedeponneerd werden, of nog steeds in privaat bijgehouden familiearchieven. Wegens hun fysieke vorm zijn die stamboomrollen in overheidsarchieven soms ondergebracht in aparte verzamelingen 'kaarten & plannen' of 'genealogieën'.

In deze bijdragen geven we een overzicht van wat we konden identificeren als behorend tot de productie van de Verplanckes. Zeker is wel dat dit slechts een deel van hun totale productie is. Immers, in deze cahiers of op deze rollen wordt soms wel, soms niet een naam van samensteller/tekenaar vermeld en wanneer dat wel het geval is, vermelden de inventarissen van familiearchieven meestal slechts uitzonderlijk ook de naam van de samensteller/tekenaar.

Om deze personen te kaderen in de tijd en ruimte hebben we zoveel mogelijk biografische informatie opgezocht met inbegrip van hun eigen voorouders en nakomelingen. In een eerste deel behandelen we het voorgeslacht van de Verplanckes en de levensloop van Jan Frans Verplancke sr. en zijn omvangrijke productie. In een tweede deel volgt dan zijn zoon Jan Frans Verplancke waarbij we ook zijn broers en zusters en zijn nakomelingen behandelen.

Voorouders

De naam Verplancke is een redelijk verspreide naam. In *familienaam.be* zien we dat het rijksregister in 1998-2008 meer dan 1.300 naamgenoten kende, geografisch gespreid over vooral de noordelijke helft van

West-Vlaanderen, het noorden van Oost-Vlaanderen, van Gent over het Waasland tot in Antwerpen en in de richting naar Mechelen en verder nog hier en daar in andere provincies. De rechtstreekse voorouders van de genealogen Verplancke konden we tot het midden van de 17de eeuw in Brugge traceren. Van de verst gekende voorvader I. – Jan Verplancke vermeldt de huwelijksakte van 1661 niets over zijn ouders.

Bij de raadpleging van de doop-, huwelijk- of begraafregisters viel het op dat akten m.b.t. de gezinsleden van de voorouders van de genealogen veelal gemerkt zijn met een kruisje. We geven dit hieronder aan met een [x]. De verklaring volgt verder.

I. – JAN VERPLANCKE.

Hij huwde [xx] te Brugge St.-Gillis op 28 februari 1661 met Jossijne (*Sosijnthgen*, Judoca) RO(O)VERS (de Ro(o) vere) (getuigen: Joannes van Daele en Joannes Maurus).¹

Zijn echtgenote werd begraven [x] te Brugge St.-Anna op 15 mei 1694.² Hij overleefde haar en overleed zelf na 1702, een Joannes Verplancke trad dan immers nog op als peter bij de doop van een kleinkind Judith Verplancke.³

Mogelijk is hij de Joannes Verplancke die begraven werd te Brugge St.-Anna op 8 juni 1708 maar ook twee latere data, 17 september 1712 en 16 december 1717 blijven mogelijk.⁴

1 Reg. 1655-1692, f. 14 (in website *genealogie.arch.be* beeld 16 van 168) 1661, february 28a: *Juncti sunt servatis servandis Joannes Verplancke et Judoca Roovers, testes: Joannes van Daele et Joannes Maurus.*

2 Reg. 1686-1700, f. 31 (beeld 31 van 48): 1694, maij die 15: *sepulta e(st) Judoca de Roovere uxor Jo(ann)es Verplancke in missa solemne.*

3 In latere dopen vinden we hem niet meer als peter maar dat is allicht omdat Judith niet jong overleed (pas in 1772) waarna voor zijn volgende kleinkinderen een andere peter werd gekozen.

4 Reg. 1701-1709; f. 22v (beeld 23 van 25): 1708, die 8 junij: *apud predicatores sepultus est Joannes Verplancke cum exeq. medijs*, maar we vinden ook in 1712: Reg. 1711-1715, f. 61 (beeld 62 van 86): 1712, septembris 17: *sep(ul)tus Joannes Verplancke solemni misse en ook in 1717: Reg. 1715-1718, f. 52 (beeld 52 van 64): 1717, december 16: sepultus est apud camelitus Joannes Verplancke cum sola missa.*

Zij hadden volgende kinderen:

1. **Joannes**, gedoopt [x] te Brugge St.-Gillis op 29 juni 1662 (peter: Jacobus de Roovere, meter: Jacoba Blomme).⁵ Allicht jong overleden aangezien zijn doopnaam gegeven werd aan een later geboren zoon (met zelfde peter).
2. **Maria**, gedoopt te Brugge St.-Gillis op 4 juni 1664 (peter: Joannes van Daele, meter: Maria Vicaire).⁶
3. **Joannes Baptist**, geboren op 13 en gedoopt te Brugge St.-Anna op 14 september 1665 (peter: Jacobus de Roovere, meter: Maria Minels).⁷
4. **Franciscus**, geboren en gedoopt [x] te Brugge St.-Anna op 31 december 1667 (peter: Joannes de Roovere, meter: Elisabeth Moleyn).⁸
5. **CAREL** (° 3.10.1669), zie verder onder II.
6. **Dominicus**, geboren en gedoopt [x] te Brugge St.-Anna op 4 augustus 1671 (peter: Joannes Soetenay, meter: Jacoba Blomme),⁹ begraven te Brugge St.-Anna op 8 augustus 1671.¹⁰
7. **Jacoba**, geboren op 2 en gedoopt [x] te Brugge St.-Anna op 4 september 1672 (peter: Jacobus Roovers, meter: Jacoba Blomme).¹¹ Zij werd begraven te Brugge St.-Anna op 3 november 1673.¹²
8. **Joanna Theresia**, geboren op 19 en gedoopt [x] te Brugge St.-Anna op 20 november 1674 (peter: Nicolaus Torre, meter: Joanna van Daele).¹³

5 Reg. 1655-1671, f. 60v (beeld 62 van 144): 1662, july, 29: *Baptizatus est Joannes fs Joannes Verplancke et Judoca Roovers coniugum*, susceptores Jacobus de Roovere et Jacoba Blomme.

6 Reg. 1655-1671, f. 76v (beeld 78 van 144) 1664, july, 4°: *Baptizata est Maria fa Joannis Verplancke et Judoca Roovers coniugum*, susceptores Joanne van Daele et Maria Vicaire.

7 Reg. 1661-1676, f. 36 (beeld 36 van 145) 1665, september 14: *Baptizavi Joannem Baptistam filium Joannis Verplancke et Judoce de Roovere coniugum, natum 13 die decembris* [lees: septembris], susceptores fuerunt Jacobus de Roovere et Maria Minels.

8 Reg. 1661-1676, f. 55v (beeld 55 van 145): 1667, 31 die decembris *baptizavi Franciscum filium Joannis Verplancke et Judoce de Roovere coniugum, natum eodem die, susceptores fuerunt Joannes de Roovere et Elisabetha Moleyn.*

9 Reg. 1661-1676, f. 85 (beeld 86 van 145): 1671, augustus 4 *baptizavi Dominicus filium Joannis Verplancke et Judoce de Roovere coniugum, natum eodem die 1671, susceptores fuerunt Joannes Soetenay et Jacoba Blomme.*

10 Reg. 1661-1686, f. 45 (beeld 45 van 113) 1671, augustus 8: *sepelivi Dominicum filium Joannis Verplancke et Judoce de Roovere coniugum.*

11 Reg. 1661-1676, f. 97v (beeld 99 van 145): 1672, september 4: *baptizavi Jacobam filiam Joannis Verplancke et Judoce Roovers coniugum, natam 2 die septembris 1672, susceptores fuerunt Jacobus Roovers et Jacoba Blomme.*

12 Reg. 1661-1686, f. 57v (beeld 58 van 113) 1673, november 3: *sepelivi Jacobam filiam Joannis Verplancke et Judoce de Rovere coniugum.*

13 Reg. 1661-1676, f. 122 (beeld 123 van 145): 1674, november 20 *baptizavi Joannam Teresiam filiam Joannis Verplancke et Judoce de Rovere coniugum, natam heri eius, susceptores fuerunt Nicolaus Torre et Joanna van Daele.*

9. **Judoca**, geboren en gedoopt [x] te Brugge St.-Anna op 29 oktober 1676 (peter: Ignatius Mulier, meter: Joanna de Rovere).¹⁴

II. - CAREL VERPLANCKE.

Hij werd geboren op 31 oktober en gedoopt [x] te Brugge St.-Anna op 1 november 1669 (peter: Carolus Querrebo, meter: Martina Haures).¹⁵ Hij huwde te Brugge O.L. Vrouw 2de portie op 1 juni 1700 met Rosa BAVÉ (Bavee), dochter van Jacob en Maria Magdalena Dervael.¹⁶ Vermoedelijk is hij de Carolus Verplancke die begraven [x] werd te Brugge St.-Salvator 2de portie op 22 april 1744 met middele dienst.¹⁷

Zij hadden volgende kinderen:

1. **Rosa Joanna**, geboren en gedoopt te Brugge St.-Salvator 2de portie op 20 april 1701 (peter: Joannes Verplancke, meter: Maria Magdalena Dervauw).¹⁸ Allicht jong overleden gezien het volgende kind, ook een dochter, dezelfde peter en meter kreeg. We vinden een begrafenis op 20 mei 1701 te Brugge St.-Salvator 2de portie van een niet bij naam genoemd kind van Carolus Verplancke.¹⁹
2. **Judith Joanna**, geboren en gedoopt te Brugge St.-Salvator 2de portie op 8 april 1702 (peter: Joannes Verplancke, meter: Maria Magdalena Verveeuw).²⁰ Zij overleed ongehuwd op 23 en werd begraven te Brugge St.-Salvator 2de portie op 26 december 1772.²¹

14 Reg. 1661-1676, f. 143 (beeld 144 van 145): 1676, october 29 *baptizavi Judocam filiam Joannis Verplancke et Judoce de Rovere coniugum natam eodem die eius, susceptores fuerunt Ignatius Mulier et Joanna de Rovere.*

15 Reg. 1661-1676, f. 69v (beeld 71 van 145): 1669, 1a die novembris *baptizavi Carolum filium Joannis Verplancke et Judoce de Rovere coniugum, natum 31 octobris, susceptores fuerunt Carolus Querrebo et Martina Haures.*

16 Reg. 1658-1701, f. 31 (beeld 32 van 33): 1 Juny 1700: *Carolus Verplancke et Rosa Bavé. Testes Joa(ann)es Verplancke et Carolus Moret.* Vermoedelijk betreft SAB, Staten van Goed stad Brugge, 2de reeks, nr. 5567, een staat van goed uit 1698 van Jacob Bave, + 16 augustus 1697, echtgenoot van Magdalena Derveaun de schoonouders van Carel Verplancke.

17 Ons vermoeden wordt gesterkt door het feit dat bij deze akte een kruisje staat, wat we in veel andere doopakten, nl. deze van hemzelf, zijn broers en zusters en van zijn kinderen en in de huwelijksakte van zijn grootvader en begraafakte van zijn moeder ook aangetroffen hebben. Reg. 1735-1747, f. 16v (beeld 42 van 44): 1744, mensis Aprilis, 22: *sepultus est Carolus Verplancke officio medio.*

18 Reg. 1698-1735, f. 11 (beeld 13 van 140): 1701, mense aprili 20: *Nata et baptizata est Rosa Joanna fa Caroli Verplancke et Rosa Bavy coniugum*. Suscept(ores): *Joanne Verplancke et Maria Magdalena Dervauw.*

19 Reg. 1698-1735, f. 45 (beeld 47 van 94) 1701, mense maie 20: *sepultus est infans Caroli Verplancke.*

20 Reg. 1698-1735, f. 13v (beeld 16 van 140): 1702, mense aprili, 8: *Nata et baptizata est Judith Joanna filia Caroli Verplancke et Rosa Bavé coniugum, suscepteribus: Joanne Verplancke et Maria Magdalena Verveeuw.*

21 Reg. 1769-1778, f. 159v (beeld 81 van 100): 1772, Xbris, 23: *hora sexta mat. obiit et 26e sepultus est Juditha filia legitima Caroli Verplancke et Rosa Bavee, aetatis erat septuaginta annorum et caelebs.*

3. **Judocus Carolus**, geboren op 7 en gedoopt te Brugge St.-Salvator 2de portie op 9 november 1704 (peter: Judocus Daele, meter: Maria Blondeel).²²
4. **Petrus**, geboren op 15 en gedoopt [x] te Brugge St.-Salvator 2de portie op 16 mei 1707 (peter: Petrus Michiels, meter: Joanna Verplancke).²³ Allicht jong overleden gezien zijn doopnaam gegeven werd aan een later geboren zoon (en zijn peter ook peter is van het volgende kind). We vinden de begrafenis op 12 augustus 1708 te Brugge St.-Salvator 2de portie van een naamloos kind Verplancke, zoon van Carolus.²⁴
5. **Ivo**, geboren en gedoopt [x] te Brugge St.-Salvator 2de portie op 19 mei 1709 (peter: Petrus Michiels, meter: Joanna Ketele).²⁵
6. **Rosa Clara**, geboren op 12 en gedoopt [x] te Brugge St.-Salvator 2de portie op 13 augustus 1711 (peter: Philippus de Rouck, meter: Maria Magdalena Derviauw).²⁶ Zij werd begraven te Brugge St.-Salvator 2de portie op 8 februari 1784.²⁷
7. **CAREL MARTINUS**, ° 26.02.1714, zie verder onder III.
8. **Joannes Franciscus**, geboren en gedoopt te Brugge St.-Salvator 2de portie op 2 november 1716 (peter: Matheus Valcke, meter: Maria Petronilla Slambroeckx).²⁸ Allicht jong overleden gezien zijn doopnaam gegeven werd aan een later geboren zoon.
9. **Joannes Franciscus**, geboren en gedoopt [x] te Brugge St.-Salvator 2de portie op 25 december 1718 (peter: Petrus Franciscus Verplancke, meter: Maria Petronilla Canebrouckx).²⁹
10. **Petrus Jacobus**, geboren en gedoopt [x] te Brugge St.-Salvator 2de portie op 11 oktober 1721 (peter:

Antonius Ballé, meter: Anna Maria van ..ittere).³⁰

III. - CAREL MARTINUS VERPLANCKE.

Hij werd geboren en gedoopt te Brugge St.-Salvator 2de portie op 26 februari 1714 (peter: Martinus Marcant, meter: Joanna de Rovere).³¹

Hij huwde [x] na huwelijkscontract voor de Brugse notaris François van Eenoghe, kerkelijk te Brugge St.-Salvator 2de portie op 10 september 1732 met Anna Maria DONCKERCLOCKE (dochter van Maximiliaan en Joanna van Grimberghe).³² De akte vermeldt dat beiden toen 22 jaar oud waren en nog niet eerder gehuwd maar in werkelijkheid was hij toen slechts 18,5 jaar oud.

Op 14 november 1740 verkocht dit echtpaar het huis *De Duve* in de Ezelstraat voor de ene helft aan hun schoonmoeder, resp. moeder Joanna van Grimberghe, weduwe van Maximiliaan Donckerlocke en voor de andere helft aan Maximiliaan Donckerlocke, allicht schoonbroer, resp. broer.³³

Hij overleed als poorter van Brugge na nog geen 13 jaar huwelijk op 31-jarige leeftijd op 25 maart 1745 (staat van goed).

Verfproducent

In de overlijdensakte van zijn zoon Joannes Franciscus sr. (1811) werd hij *fabrikant* genoemd.

Wat men daar concreet onder dient te begrijpen wordt duidelijk in de staat van goed die zijn weduwe na zijn overlijden liet opmaken³⁴: daar werd een waardenschatting in opgenomen, gemaakt op 24 mei door een garentwijnder, een verver en een koperslager van de goederen die zich bevonden in zijn 'winkel'. Die winkel was gelegen aan de westzijde van de Timmermansstraat nabij de Molenmeersstraat naast het *steene brughskén*. Dit huis (eertijds twee woonsten en met een stuk land strekkend tot aan de *stede waterloop*) had hij gekregen van zijn vader n.a.v. zijn huwelijk. Daar had Carel nieuwe *calanden* (werkplaatsen) opgericht.

22 Reg. 1698-1735, f. 20 (beeld 22 van 140): 1704, mense novembri, 7: nata et 9 bap(tisa)tus est Judocas[sic] Caroli Verplancke et Rosa Bavé coniugum, susceptor: Judoco Daele et Maria Blondeel.

23 Reg. 1698-1735, f. 27 (beeld 30 van 140): 1707, mense maio, 15: nata et 16 bap(tisa)tus est Petrus filius Caroli Verplancke et Rosa Bavé coniugum, susceptoribus Petro Michiels et Joanne Verplancke.

24 Reg. 1698-1735, f. 53 (beeld 54 van 94): 1708, mense agosto 12: sepultus est infans Caroli Verplancke.

25 Reg. 1698-1735, f. 31 (beeld 35 van 140): 1709, mense maio 19: natus et bap(tisa)tus est Ivo filius Caroli Verplancke et Rosa Bavee coniugum, susceptoribus Petro Michiels et Joanne Ketele.

26 Reg. 1698-1735, f. 37 (beeld 40 van 140): 1711, mense agosto 12: nata et 13 bap(tisa)ta est Rosa Clara filia Caroli Verplancke et Rosa Bavee coniugum, susceptoribus Philippo de Rouck et Maria Magdalena Derviauw.

27 Geen begraafakte beschikbaar (hياat in register).

28 Reg. 1698-1735, f. 53 (beeld 57 van 140): 1716, novembri 2: nat(a) et bap(tisa)tus est Joannes Franciscus fs Caroli Verplancke et Rosa Bave c(on)jug(um), suscep(tores) Matheo Valcke et Maria Petronilla Slambroeckx.

29 Reg. 1698-1735, f. 60 (beeld 64 van 140): 1718, decembri 25: nata et bap(tisa)tus est Joannes Franciscus fs Caroli Verplancke et Rosa Bave c(on)jug(um), suscep(tores) Petro Francisco Verplancke et Maria Petronilla Canebrouckx.

30 Reg. 1698-1735, f. 67v (beeld 72 van 140): 1721, octobri 11 nata et bap(tisa)tus est Petrus Jacobus fs Caroli Verplancke et Rose Bave c(on)jug(um), suscep(ores) Antonio Ballé et Anna Maria van ..ittere.

31 Reg. 1698-1735, f. 44 (beeld 47 van 140): 1714, februario, 26: natus et bap(tisa)tus est Carolus Martinus fs Caroli Verplancke et Rose Bave c(on)jug(um). Suscep(tores): Martinus Marcant et Joanna de Rovere.

32 Reg. 1698-1735, f. 37v (beeld 39 van 94): 1732, Septembris, 10 juncti sunt matrio(monio) Carolus Verplancke et Anna Maria Donckerlocke. Test(es): Dominico Maertens et Maximiliane Donckerlocke.

33 SAB, registers Zestendelen, JAK/1260 (sectie D, wijk 7, Oostenrijks huisnummer 29).

34 SAB, Staten van goed, 2de reeks, nr. 10906 (eigenlijke staat van goed van 1745 met d.m.v. een naald en een touwtje er aan gehecht een redres/purgatieve rekening van 1753). Zie ook SAB, Wezerij consenten, reg. 1734-46, f. 212v-213.

De verver, afbeelding uit J. & C. LUYKEN, *Het Menselyk Bedryf*, Amsterdam, 1694

De goederen in zijn 'winkel' betroffen: verven, verfkui-
pen, *fournoyesen* ('fornuizen': om vloeistoffen te koken
t.b.v. de aanmaak van verf) en *smede coolen* (kolen als
brandstof voor de fornuizen), *alle tot de functie van co-
leur verwen dienende*.

Hij was dus een verver en/of verfproducent. Het be-
drijfsmateriaal werd geschat op 117 pond 16 schel-
lingen groten courant, wat meer was dan de meubelen
en andere voorwerpen in zijn woning die op 100 pond
14 schellingen 4 groten waren geschat (maar dat was
nog zonder het zilverwerk). Enkele klanten hadden nog
een uitstaande schuld voor aankoop van verf, maar het
sterfhuis had zelf ook nog een uitstaande schuld voor
geleverde smeedkolen.

Zij hadden de volgende kinderen:

1. **Maria Carolina**, geboren en gedoopt te Brugge, St.-
Anna op 29 juni 1733 (peter: Maximilianus Josephus
Donckercklocke, meter: Rosa Bave).³⁵ Het kind is al-
licht jong overleden en voor 1745 want niet meer
vermeld in de staat van goed opgemaakt na het
overlijden van de vader.
2. **Carolus Joannes**, geboren en gedoopt te Brugge,
St.-Anna op 26 mei 1734 (peter: Carolus Verplancke

³⁵ Reg. 1732-1740, f. 22 (beeld 22 van 111) *juny 1733, 29 baptizata est Maria Caroline fili(a) Caroli Martini Verplancke et Anna Maria Godeleve Donckercklocke conjugum. Susceptores Maximilianus Kospheus Donckercklocke et Rosa Bave nata hodie.*

senior, meter: Joanna van Grimberghe).³⁶ Het kind leefde nog bij het overlijden van zijn vader in 1745 en ook nog in 1753³⁷, maar daarna vonden we geen sporen meer van hem.

3. **Josephus Judocus Barnabas**, geboren en gedoopt te Brugge, St.-Anna op 11 juni 1735 (peter: Maximilianus Donckercklocke, meter: Judita Verplancke).³⁸ Het kind is allicht jong overleden en voor 1745 want niet meer vermeld in de staat van goed opgemaakt na het overlijden van de vader.
4. **JOANNES FRANCISCUS sr** (° 10.06.1736), zie verder onder IV.
5. **Maria Theresia Francisca**, geboren op 1 en gedoopt te Brugge, O.L. Vrouw 1ste portie op 2 oktober 1737 (peter: Joannes Baptist Donckercklocke, meter: Petronilla Vincke, echtgenote van heer Maximiliaan Donckercklocke).³⁹ Het kind is allicht jong overleden en voor 1745 want niet meer vermeld in de staat van goed opgemaakt na het overlijden van de vader.
6. **Jacobus Franciscus**, geboren en gedoopt te Brugge, St.-Anna op 29 april 1739 (peter Jacob Daele, meter: Catharina Donckercklocke).⁴⁰ Het kind leefde nauwelijks twee maand en werd begraven [x] te Brugge, St.-Anna op 9 juli 1739.⁴¹
7. **Anna Athanasia Dominica**, geboren en gedoopt te Brugge, St.-Anna op 2 mei 1740 (peter: Dominicus Jacobus Maertens, meter: Anna Petronilla Daele).⁴² Het kind leefde nog bij het overlijden van haar vader in 1745 en ook nog in 1753⁴³, maar daarna vonden we geen sporen meer van haar.

³⁶ Reg. 1732-1740, f. 33v (beeld 34 van 111) *1733 maio, 26 Baptizatus est Carolus Joannes fili(u)s Caroli Martini Verplancke et Anne Marie Godeleve Donckercklocke conjugum, natus hodie. Susceptoribus Carolo Verplancke seniore et Joanna van Grimberghe.*

³⁷ SAB, Wezerij consenten, reg. 1746-55, f. 189 (redres op de staat van goed gesloten 14 september 1753).

³⁸ Reg. 1732-1740, f. 48v (beeld 50 van 111) *1735, juny, 11 Baptizatus est Josephus Judocus Barnabas fili(u)s Caroli Martini Verplancke et Anne Marie Godeleve Donckercklocke hodie natus. Susceptoribus Maximiliano Josepho Donckercklocke et Juditha Verplancke.*

³⁹ Reg. 1717-1738, p. 82/f. 41v (beeld 42 van 48) *3a octobris 1737 baptizata est, pridie nata, Maria Theresia Francisca filia Caroli Verplancke, et Anna Maria Donckercklocke conjugum. Susceptoribus Joanna Baptista Donckercklocke et D(omicel)la Petronilla Vincke, uxores D(omi)nus Maximiliani Donckercklocke.*

⁴⁰ Reg. 1732-1740, f. 97v (beeld 100 van 111) *1739, aprilis 29, Baptizatus est Jacobus Franciscus filius Caroli Verplancke et Anne Marie Godeleve Donckercklocke conjugum. Susceptoribus Jacobo Daele et Catharina Donckercklocke, natus eodem.*

⁴¹ Reg. 1733-1739, f. 54 (beeld 54 van 93) *mense julij 1739: 9: sepultus est Jacobus Franciscus filius Caroli Verplancke et Anna Maria Godeliva Donckercklocke aetatis circiter 2 mensuum.*

⁴² Reg. 1740-1741, f. 23 (beeld 23 van 47) *Majj 1740, 2: bap(tiza)ta est Anna Athanasia Dominica fili(a) Caroli Verplancke et Anne Marie Donckercklocke conjugum, eodem nata. Susceptoribus Jacobo Maertens et Anna Petronella Daele.*

⁴³ SAB, Wezerij consenten, reg. 1746-55, f. 189 (redres op de staat van goed gesloten 14 september 1753).

8. **Bartholomeus Ludovicus**, geboren en gedoopt te Brugge, St.-Anna op 29 november 1741 (peter: Bartholomeus [Mi]chot, meter: Joanna van Grimberghe).⁴⁴ Het kind werd zes maand later begraven [x] te Brugge, St.-Anna op 1 juli 1742.⁴⁵
9. **Carolina Agnes Jacoba**, geboren op 16 en gedoopt te Brugge, St.-Anna op 17 februari 1743 (peter: Jacobus Lauwers, meter: Agnese van Grimberghe).⁴⁶ Het kind werd twee-en-halve maand later begraven [x] te Brugge, St.-Anna op 19 mei 1743.⁴⁷

Bij zijn overlijden in 1745 waren er dus nog slechts drie kinderen in leven. Zij kwamen onder voogdij van Bartholomeus Michot van vaderlijke zijde en Maximiliaan Donckerlocke, broer van de weduwe van moederlijke zijde. In de volkstelling van Brugge van 1748 vinden we de *vidua* (weduwe) *Verplancke* met drie kinderen en een huisbediende in de Ezelstraat met een garentwijnderwinkel.

Zijn weduwe had van haar vader een huis met koer en achtertuintje geërfd in de Ezelstraat 27 te Brugge. Op 20 september 1762 deed een Joannes Donckerlocke, koopman te Kortrijk, arrest op dit huis om verhaal te halen van 5.000 gulden die zij hem schuldig was wegens verschillende *coopmanschappen*. Zij verkocht het op 16 maart 1763 om die schulden te delgen.⁴⁸

IV. - JOANNES FRANCISCUS VERPLANCKE sr.

Hij werd geboren en gedoopt te Brugge, O.L. Vrouw 1ste portie op 10 juni 1736 (peter: Joannes van Gremberghe, meter: Rosa Verplancke).⁴⁹

Hij huwde als 26-jarige te Brussel, St.-Michiel en St.-Goelede op 21 november 1762 met Maria Cornelia ROSART, dochter van Jacobus Franciscus, graveur en Maria Juliana van den Burgh (zij overleden beiden te Brussel). Zij

was geboren ca. 1741-1742 (22 jaar oud genoemd in 1764, 43 in 1784) te Haarlem bij Amsterdam.⁵⁰

Ondernemer te Brussel en Leuven maar geen succes

Hoe hij in Brussel zijn echtgenote leerde kennen is niet duidelijk. Hun eerste kind werd niet in Brussel maar wel in Brugge geboren (januari 1764). Maar hij was toch van plan zich in Brussel te vestigen om een onderneming te starten: op 22 augustus 1764 verzocht hij de overheid om een financiële steun (van minstens 4.000 gulden) voor een op te richten fabriek van fijn aardewerk (huis, molens, ovens en ander werkmateriaal). In Engeland was dat immers een commercieel succes gebleken. Maar de overheid reageerde niet en hij zocht en vond een financier in de persoon van Jean van Gierdegom met wie hij een vennootschap aanging om een faience-fabriek te starten te Brussel in de Nieuwbrugstraat waar zijn vennoot eerder al een porseleinfabriek had gestart. Op 2 maart 1766 werd opnieuw een verzoek gedaan voor een financiële steun van 12.000 gulden. Maar opnieuw kwam de overheid niet over de brug.

In 1767 woonde Verplancke te Brussel in een appartement boven de fabriek, zijn vennoot wat verder in dezelfde straat.⁵¹ Allicht werd zijn zoon Joannes Franciscus begin 1766 daar geboren. De zaak in de Nieuwbrugstraat kende maar een matig succes. In 1772 werd de fabriek verkocht aan Pierre Wouters.

Verplancke had ondertussen al besloten zijn geluk elders te beproeven, nl. in Leuven. Op 29 augustus 1767 kreeg hij van de stad de toelating om een *manufacture van gleyers porseleyn, gemynelyck genoemt fayence* te openen. Hij vestigde zich in het zgn. 'Nieuw Huys' in de Tiensestraat op de St.-Michielsparochie en begon er vanaf juni 1768 zijn werkzaamheden. Nu met als vennoot een Joannes Baptist van Cutsem. Op deze parochie werd twee maand later zijn derde kind geboren.

Maar ook hier wilde het niet vlotten: al in 1770 had zijn vennoot het bedrijf overgenomen en vermoedelijk een jaar later werden de werkzaamheden beëindigd. Het atelier had amper een drietal jaar bestaan. Het gebouwencomplex werd op 11 juli 1771 verkocht. Joannes Baptiste Verplancke was dan al naar Brugge teruggekeerd waar zijn vierde kind geboren werd in juni 1771.⁵²

44 Reg. 1741-1747, f. 1v (beeld 2 van 79) 1741, 29a novembris natus et bap(tiza)tus (est) Bartholomeus Ludovicus f(ili)us Caroli Verplancke et Anne Marie Donckerlocke. Suscep(tores) Batholomeo ... chot et Joa(nna) van Grimberghe.

45 Reg. 1741-1747, f. 11v (beeld 11 van 60) 1740, julius, 1a: sepultus est Bartholomeus Ludovicus fs Carolus Verplancke et Anne Marie Donckerlocke.

46 Reg. 1741-1747, f. 15 (beeld 16 van 79) mense februarii 1743, 17a: bap(tiza)ta est Carolina Agnes Jacoba f(ili)a Caroli Verplancke et Anne Marie Donckerlocke. Suscep(tores) Jacobo Lauwers et Agnese van Grimberghe, nata heri.

47 Reg. 1741-1747, f. 20 (beeld 20 van 79) sepulta est Carolina Agnes Jacobi filia Caroli Verplancke et Marie Donckerlocke aetatis trium mensuum.

48 SAB, registers Zestendelen, huis JAK/1247. Brochure *Open monumentendag 2013*, pp. 39-40: 'Ezelstraat 27: een eigen geschiedenis'.

49 Reg. 1727-1738, p. 68/f. 34v (beeld 35 van 48) 10ma junii 1736 natus et baptizatus est Joannes Franciscus filius Caroli Martini Verplancke et Anna Maria Donckerlocke conjugum, susceptoribus Joannes van Gremberghe et D(omice)lla Rosa Verplancke.

50 Reg. 1751-1765, f. 222 (beeld 224 van 285): Joannes Franciscus Verplancke et Maria Cornelia Rosart factis 3bus banorum plocclamationibus contraxerunt inter se matrimonium coram m(a)g(ist)ro Martino Maes clero et Richardo Pareijt. Testibus me infrascripto assistente hac 29 9bris 1762; N. de Borman vicepleb. Brux.

51 G. DANSAERT, *Les Anciennes faiences de Bruxelles. Histoire – Fabrication – Produits*, Brussel, 1922, p. 11 en 96-98.

52 F. VAN MOLLE, 'De faiencewerkplaats van J.F. Verplancke te Leuven (1767-1771)', in: *Scrinium Lovaniense. Historische opstellen Etienne Van Cauwenbergh*, Leuven, 1961, p. 492-499; L. VAN BUYTEN, 'Het Leuvense faiencebedrijf Verplancke-Van Cutsem, 1768-1771', in: *Arca Lovaniensis II*, Leuven, 1973, p. 43-59.

Een carrière-switch: van gerechtelijk ambtenaar naar beroepsgenealoog

Met zijn terugkeer naar zijn geboortestad was ook zijn zevenjarig avontuur in de productie van aardewerk definitief voorbij.

Na 1771 lijkt hij zijn loopbaan een totaal andere wending te willen geven. In 1775 immers verscheen van hem en baron de Croeser de Berges een genealogisch handschrift over de familie van den Heede (zie verder). In het titelblad onderaan vernoemt hij zichzelf in de volgende bewoordingen: 'per J.F. Verplancke forensium actorum scribam et procuratorem', dus: J.F. Verplancke, klerk voor rechtshandelingen en procureur. Hij had dus na zijn Brussels-Leuvens avontuur een administratieve functie aangenomen.

Hij zal daarom wel de *sr. Verplancke* zijn die we terugvinden in Brugse almanakken van 1781 tot/met 1794 in de rubriek *Judicature of rechtspleging van Zyne K.K. en A. Majesteyts Domeynen uytgaende en inkomende Regten en andere in het Departement van Brugge, Lande van den Vrijen, met syne Appendanten en Contribuanten*.⁵³ Hij staat er bij de deurwaarders als *sr. Verplancke* met zijn woonplaats te Brugge.

Opeenvolgende woonplaatsen in Brugge

1. Zoals hoger vermeld was het, niettegenstaande zijn huwelijk te Brussel in 1762, toch te Brugge St.-Jacobs dat zijn eerste kind in 1764 geboren werd. In 1767 woonde hij wel te Brussel in de Nieuwbrugstraat en de volgende jaren te Leuven in de Tiensestraat. In 1771 was hij dus teruggekeerd naar Brugge waar alle volgende kinderen werden geboren. We vinden hem in de Brugse almanakken van 1781 t/m 1784 vermeld in de *Wal-plaets*. De *Wal-plaets* of *Waelplaats* (1830-40) is het huidige **Walplein** in het zuiden van de binnenstad nabij het Begijnhof.⁵⁴

2. In 1785 tot/met 1789, in 1790, 1792 en 1794 vinden we hem in de almanakken in dezelfde rubriek *Judicature of rechtspleging* op een nieuw adres: *sr Verplancke, by de Slotter-brugghe*. In een brief van 20 juni 1785 met betrekking tot genealogie (zie verder) noemt hij zich *J.F. Verplancke, bij de Slotter-brugghe*. De deurwaarder en de genealoog zijn dus éénzelfde persoon. Hij lijkt teruggekeerd naar de buurt waar hij opgroeide (Ezelstraat, zie hoger). En hij woonde zelfs al in 1783 nabij de Sleutelbrug zoals blijkt uit een annonce in de *Gazette van Gend* van dat jaar (zie verder) waarin hij zich kenbaar maakt als *sr. Jan Francies Verplancke, Genealogist wonende by de Sleutel Brugge in Brugge*. Almanakken geven vaak gewijzigde situaties met enige vertraging weer.

Dat in 1771 tot 1780 zijn kinderen in de Brugse O.L. Vrouwekerk gedoopt werden en het laatste kind in 1784

⁵³ *Den grooten Brugschen comptoir-almanach voor het jaer ...*

⁵⁴ G. DUMON, *De oude straatnamen van Brugge. Een handleiding*, Brugge, 1996.

in de St.-Salvatorskerk stemt ook overeen met woonplaatsen resp. op het Walplein en nabij de Sleutelbrug.

Zicht ca. 1925 op de Sleutelbrug en het begin van de Beenhouwersstraat. Op de hoek links de Speelmanskapel.

De Sleutelbrug is de brug over de Speelmansrei waar de Wulfhagestraat (ten zuiden van de brug) van naam verandert in de Beenhouwersstraat (ten noorden). Daar raken de St-Salvators- en de St-Jacobsparochie elkaar.⁵⁵

We kennen hiermee dus de buurt waar hij woonde. Maar woonde hij ten noorden, ten zuiden of dichtbij de brug in een van de vlakbij gelegen zijstraten, zoals bv. de straat van de noordelijke oever van de Speelmansrei of ten zuiden in de naar het oosten lopende Moerstraat?

In het bevolkingsregister Brugge 1790-1812 staat hij' (als *genealogist*) vermeld in sectie D (dit is het oud St.-Jacobszestendeel) wijk 9, (Oostenrijks huisnr.) 8 in de *rue des Bouchers* n° 122°. ⁵⁶ Hij woonde dus ten noorden van de Sleutelbrug in de **Beenhouwersstraat**. Gezien dit de eerste inschrijving is op dit blad, dateert dit gegeven van 1790. Geboorteakten van 1797 en 1799 m.b.t. zijn kleinkinderen waarin hij of zijn echtgenote als getuige of aangever vermeld worden bevestigen die straat: *rue des Bouchers*.⁵⁷

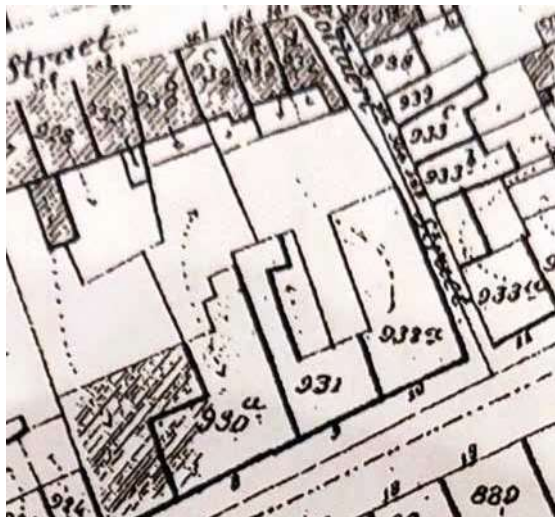
Waar precies woonde hij in de Beenhouwersstraat? M.a.w. waar was het huis in sectie D, wijk 9, Oostenrijks huisnummer 8 precies? Op de Popp-kaart van 1865 (zie hieronder, het noorden is rechts) zijn die wijkgrenzen aangegeven met doorlopende lijnen en voor de gevel van de huizen is het Oostenrijkse huisnummer-binnen-de-wijk er bij geschreven.

Zo zien we dat de wijk D9 niet vanaf de Sleutelbrug begon maar net iets noordelijker met het hoekhuis van de huidige Korte Lane en Beenhouwersstraat en dat het huis met Oostenrijks huisnummer 8 aan de westkant

⁵⁵ Volgens een kaart uit 1786 van de Brugse parochies (Brussel, Algemeen Rijksarchief, Kaarten en plannen, nr. I 003/1, reconstituetekening door Marc Ryckaert, in B. MEYNS, 'Het ontstaan van de Brugse parochies', in: *Hand. Gen. Gesch. Brugge*, 152 (2015), p. 7.

⁵⁶ SAB, Bevolkingsregisters 1790-1812, D09 f. 105.

⁵⁷ Maar zij vermelden – allicht schrijffouten – als Oostenrijkse huisnummers resp. D8/9 en D7/8 wat in een wijk is telkens weg van de Beenhouwersstraat en die daarom niet juist kan zijn.

Popp-kaart, Brugge, 1865 (noorden rechts), onderaan de Beenhouwersstraat (met Oostenrijkse huisnummers 8, 9, 10 en 11), rechts (tussen 10 en 11) het Bollaardstraatje, boven: de Kleine Kuipersstraat.

Op de foto: tussen de regenpijp en het witte huis, het bedoelde huis.

van die straat het tweede huis was ten zuiden van het hoekhuis met het huidige (erg smalle) Bollaardstraatje. Het huis nr. 8 staat op het perceel met kadastraal nummer 930a: een L-vormig huis met brede gevel maar een weinig diepe linkerhelft en met een bijhorende tuin. Het heeft nu als adres Beenhouwersstraat 31.

3. In het bevolkingsregister 1790-1812 zien we hem later verschijnen op een ander adres: Sectie F, (wijk) 2, (Oostenrijks huisnummer) 12: *in de Cortewinkelstrae-te (rue du Petit Coin)* als *Jean Verplancke, généalogiste*, "60" jaar oud, geboren Brugge en Marie Rosart, "50" jaar oud, geboren te "Brussel" (de leeftijden zijn maar zeer benaderend en Rosart woonde bij haar huwelijk wel in Brussel maar zij was geboren in Haarlem).

Bij hen vinden we nog twee kinderen vermeld: *François, graveur*, 20 jaar en *Jean* (geen beroep vermeld), 18 jaar.⁵⁸ Gelet op de leeftijden van de kinderen moet deze opname in het bevolkingsregister van ca. 1800-1802 dateren. Hij moet dus rond de eeuwwisseling zijn woning bij de Sleutelbrug verlaten hebben en verhuisd zijn naar de **Korte Winkelstraat**.

Joannes Franciscus Verplancke sr. overleed te Brugge op 29 juni 1811, 75 jaar oud.⁵⁹ In zijn overlijdensakte vinden we ook als zijn adres Korte Winkelstraat vermeld.

⁵⁸ SAB, Bevolkingsregister 1790-1812, F2 f. 91.

⁵⁹ Burgerlijke Stand Brugge, overlijdensregister, f. 141v, akte 559 van 29 juni (beeld 143 van 970): heden overleden: Jean François Verplancke, *généalogiste*, 75 jaar oud, wonend Brugge, *rue du Petit Coin* (Korte Winkelstraat) zoon van Charles, fabrikant en Anna Maria Donckerclocke, echtgenoot van Maria Cornelie Rosart, 69 jaar oud (geboren te Haarlem, dochter van Jacob, graveur en Marie van der Burgh, beiden overleden te Brussel); DE BAETS, 2021, 137.

Naspeuringen voor de eigen genealogie

Bij het opzoeken van akten in de Brugse parochieregisters betreffende de rechtstreekse voorvaders van Jan Frans Verplancke sr. en de kinderen in hun gezinnen stelden we iets merkwaardigs vast: vele akten (niet alle) waren gemerkt met een kruisje.

Hoger, waar we die akten vermeldden, hebben we ze aangemerkt met [x]. Die akten zijn bv. de huwelijksakte van J.F. Verplancke seniors vader Carel Martinus, vijf van de tien doopakten van zijn grootvaders kinderen (ooms en tantes van hem), de doopakte en begraafakte van die grootvader Carel, de doopakten van zeven van de negen kinderen van zijn overgrootvader Jan (grootooms en -tantes van hem), de begraafakte van zijn overgrootmoeder Judoca Roovers.

De huwelijksakte van zijn overgrootvader Jan Verplancke uit 1661 is zelfs gemarkeerd met twee kruisjes die ook nog eens onderstreept zijn. Ook van J.F. Verplancke seniors kinderen die te Brugge gedoopt werden vinden we in de akte een kruisje in de marge (niet voor zijn zoon Carolus Josephus maar er is wel een kruisje in zijn begraafakte van 1789).

Het lijkt er dus op dat Jan Frans Verplancke senior zelf in de parochieregisters op zoek gegaan is naar akten betreffende zijn rechtstreekse voorouders en hun kinderen. Dat hij lang niet alle akten vond is begrijpelijk, naamin-dices waren er toen (nog) niet. Voor zijn eigen kinderen was het eenvoudiger, hij kende uiteraard de parochie en zeker het geboortjaar. Het lijkt er op dat hij ook niet verder geraakte dan de huwelijksakte van 1661, een akte die niet de ouders van de huwendes vermeldt en dat daarom twee kruisjes werden gebruikt, als "terminus".

Genealogische opzoekingen familie van den Heede

Deurwaarder Verplancke voerde aanvankelijk en allicht als bijverdienste ook genealogisch opzoekingswerk uit voor derden en de resultaten verwerkte hij in mooi uitgetekende stambomen of genealogische handschriften. Zijn vroegst gekende werk op dat gebied was een groots opgezet handschrift over de familie **van den Heede** en vele aanverwante families.

a. genealogisch handschrift van den Heede:⁶⁰ Zijn opdrachtgever was Charles Énée Jacques de Croeser, heer van Berges, enz... (Brugge, 14 juli 1746 - Brugge, 22 januari 1828), licentiaat in de rechten. Hij werd op zijn 28ste baron op 15 april 1775. Hij huwde twee jaar later te Staden op 20 augustus 1777 met Maria Charlotta de Carnin. Hij was later ook burgemeester van Brugge (1803-1813 en 1817-1827). De Croeser was levenslang ook zelf actief op het gebied van genealogie en publiceerde gedrukte werken die hij uitgaf in eigen beheer.⁶¹

60 Veiling Van De Wiele, Brugge, 3.10.2014, lot 283 (bibliotheek Reginald de Kerchove d'Ousselghem). Daarna aangeboden door Asher Rare Books – Forum antiquariaat, 't Goy-Houten, 2017, Catalogue 112, nr. 208, p. 117.

61 Over de Croeser, zie nl.wikipedia.org/wiki/Karel_Aeneas_de_Croeser. Publicaties: *Abrégé généalogique de la parenté de messire Michel Drieux, dit Drutius*, Brugge, 1785; *Généalogie de l'ancienne noble famille d'Audeians ...*, Brugge, 1789; *Épitaphes, mémoires et inscriptions sépulcrales de la famille De Croeser, originaire de la province de Zélande, ... Walcheren*, Brugge, 1790; *Généalogie de la très-noble et ancienne famille de Stochove, originaire de la Province de Gueldres*, Brugge, 1790; *Généalogie de la famille de la très-ancienne et illustre famille de Le Poyvre*, s.l., s.d. [in of

Het handschrift van 1775 kreeg de titel: 'DESCRIPTIO GENEALOGICA ANTIQUISSIMAE NOBILISQUAE FAMILIAE NOMINE VAN DEN HEEDE', de 'genealogische geschiedenis van de oude en edele familie genaamd van den Heede'. Onderaan het titelblad leest men 'Per J.F. Verplancke, forensium actorum scribam et procuratorem' (zie hoger).

Op pagina 20 leest men nog: *Ample description de l'ancienne noble famille de Van de Heede et plusieurs autres nobles familles des Pays Bas. Deduite des forestiers et premiers comtes de Flandre avec une description de plusieurs ordres de Chevalerie, dignités et autres choses interessantes. Le tout prouvé par des extraits tirés des meilleurs auteurs et autres pièces authentiques accompagnée d'un grand nombre de figures et armoiries par J.F. VERPLANCKE. Rédigée en ordre et augmentée par le Baron DE CROESER DE BERGES.*

In het handschrift van den Heede komen ook veel aanverwante families aan bod: Strabant, Voet, van Overscelde, de Boot, de Raet, de Wijchuyse, Wouters, van Bassevelde, van Hertsberghe, Colen, de Clerck, le Joly, Kestean, Berenger, Adornes, Merode, Rohan, enz. en zelfs de forestiers en graven van Vlaanderen (enkele aanvullingen in het handschrift lopen tot 1783).

na 1798] *Généalogie de la très-noble et illustre maison de Carnin*, s.l., [Brugge?], s.d. [in of na 1809]; *Généalogie de la très-noble, chevalereuse famille de Croeser, anciennement établie dans la province de Zélande ...*, Brugge, s.d. [in of na 1822].

Stamboomrol van den Heede

Het werk is versierd met aquarellen van hoge kwaliteit van personen en wapens, alles omringd door ornamentale gedrukte kaders. Het is een handschrift op groot formaat (43 H x 26,5 B cm) van 262 bladen (524 bladzijden) en is gebonden in een vol kalfsledeband met nerven en goudversiering op de rug. De tekst van pag. 20 lijkt te suggereren dat Verplancke ook de uitvoerder van de aquarellen was. Dan was hij toch een zeer begenadigd tekenaar.

b. stamboom van den Heede⁶²: er bestaat ook een zeer grote uitgetekende stamboom van den Heede die zeer vermoedelijk ook door Verplancke werd uitgetekend. Deze is 75 cm hoog en bestaat uit 27 bladen van ongeveer 50 cm breed (totale breedte 13,5 meter). Er worden 8 generaties weergegeven. Echtparen worden voorgesteld in rechthoeken met erboven de familiewapens met de onderste helft verzonken in de rechthoek. Voor de achtergronden worden verschillende pasteltinten gebruikt. De verbindinglijnen tussen personen van de ene naar de volgende generatie zijn voorgesteld als lange takken met groene bladeren. De stamboom begint (op de stam van de boom) met *Vrouw Margriete Voet filia Jor Henderijck, trauwt Mher Jan van den Heede, creatis equies 1421*. De stamboom geeft ook afstammelingen via dochters weer en vermeldt dus zeer veel verschillende familienamen.

Op de stamboom staat uiterst links een kopie van een lange Latijnse tekst van september 1750 van de wapenherauten J. Jaerens en Martinus C.J. de Grez⁶³ over de familie van den Heede maar een stuk ervan is verloren gegaan. Daarnaast staat een alfabetische lijst met familienamen in acht kolommen. Over de hele breedte

van de stamboom is onderaan ook massaal veel tekst bijgeschreven dienend als 'bewijzen': afschriften uit originele bronnen zoals parochieregisters, staten van goed, grafchriften, enz... Deze teksten staan in smalle of brede kolommen, links van centrale tekening een 20-tal, rechts een 24-tal.

Opmerkelijk in deze tekening is een ingekleurde aquarel onderaan in het midden die een landschap voorstelt. De stam van de boom staat op de voorste oever van een waterloop, op de andere oever ziet men tussen cipressen en enkele bomen, van links naar rechts: een woning met links een lage toren, een watermolenrad hangend in een poort met links een klein gebouwtje, een laag vierkant prieeltje met twee ronde vensters en puntdak, een huis in L-vorm van twee verdiepingen met ladder rechts en, op een hoge rots, een woning met brede hoge toegangstrap.

Van de twee meest linkse bladen is bovenaan en onderaan helaas een groot stuk papier verloren gegaan, zodat mogelijk een titel, tekst met inhoudsbeschrijving, vermelding van de samensteller en datering ontbreken. Maar het geschrift lijkt wel dit van Jan Frans Verplancke sr. De tekenstijl, het gebruik van verschillende pastelkleuren voor achtergronden in rechthoeken en citaten uit bronteksten sluit aan bij ander werk dat zeker van hem is. Er is ook duidelijk niet bespaard op de omvang en de hoge kwaliteit van de afwerking wat ook het geval is met het grote handschrift van den Heede.

De stamboom lijkt wel niet gelijktijdig met het handschrift gemaakt want we zien we er ook een Isabelle J.C. de Net vermeld, geboren in 1784 en wel in het originele geschrift (géén latere toevoeging). Of de stamboom een grafische voorstelling is van de informatie in het handschrift konden we niet verifiëren, gezien het handschrift in onbekend privé-bezit is.

Heeft Verplancke in deze succesvolle samenwerking en die voor beiden misschien ook hun eersteling op

62 SAB, Reeks 531 (genealogieën), nr. 21.

63 Joseph Antoine Albert Jaerens (1722-1782) en Martin Charles Joseph de Grez (1718-1753, sinds 1743 wapenheraut Namen) (zie: L. DUERLOO, 'Qui était qui à la chambre héraldique au XVIIIe siècle?', in: *Le Parchemin*, 53 (1988), nr. 256, pp. 218-256, i.h.b. p. 229-230 en 242).

het gebied van genealogie was, zijn definitieve roeping gevonden? Zo lijkt het er op want in de volgende jaren vinden we veel sporen én resultaten van diepgaand genealogisch opzoekingswerk dat hij verrichtte voor tal van families in Brugge en omstreken. Grote stamboomrollen en genealogische handschriften zijn de meest tastbare sporen daarvan.

In de loop van vele jaren moet hij met zijn opzoekingen over Brugse families een omvangrijke documentatie verzameld hebben. De Brugse genealoog, boekdrukker en uitgever Jean-Jacques Gailliard (overbekend van zijn zesdelig werk *Bruges et le Franc*) maakte in 1863 voor een genealogie van de familie van Zuylen van Nyvelt nog gebruik van genealogische notities van J.F. Verplancke.⁶⁴ Waar hij die raadpleegde vermeldt Gailliard niet (misschien bij Jean-Bernard Verplancke (° 1804), de kleinzoon van J.F. Verplancke sr.?).

Beroepsgenealoog

Op meerdere (we schatten ongeveer één op de twee) getekende stamboomrollen die Verplancke samenstelde plaatste hij een begeleidende tekst waarin hij o.a. zichzelf vernoemt als de samensteller. Hij ondertekende en dateerde zijn tekst meestal ook. Toen zijn gelijknamige zoon later met hem samenwerkte gebruikte hij in zijn ondertekening de afkorting *sr* (senior) na zijn naam.

En vaak voegde hij daar ook aan nog toe: *gen.*, afkorting voor *genealogist*. Op een van de vroegste stamboomrollen die hij samenstelde (*van Compernelle*, 1775, zie verder) deed hij dit nog niet maar vanaf 1781 steevast. In advertenties in kranten (1783 en later) noemde hij zich voluit en heel expliciet "*généalogist*". En ook in de bevolkingsregisters 1790-1812 staat hij geregistreerd als *Sieur Verplancke, genealogist* (zie hoger).

Toen de Franse revolutionairen de Oostenrijkse Nederlanden hadden geannexeerd voerden zij hun 'burgerlijke stand' in voor de registratie van geboorten, huwelijken en overlijdens. In de akten werden bij de namen van een vader, echtgenoot, overledene en/of getuigen zeer vaak ook het beroep genoteerd. We zien in akten betreffende zijn kleinkinderen (5 mei 1797, 22 september 1797 en 26 december 1801) en ook in zijn eigen overlijdensakte (29 juni 1811) zijn beroep eveneens vermeld als *généalogiste*.

Hij beschouwde zichzelf dus als een echte beroepsgenealoog: hij werkte in opdracht tegen vergoeding. Genealogisch opzoekwerk was voor hem vermoedelijk al snel zijn voornaamste broodwinning geworden, zijn functie van deurwaarder waarmee hij in de Brugse al-

manakken zeker nog tot 1794 wordt vernoemd (zie hoger) was wellicht geen volle dagtaak en werd misschien ook enkel per prestatie vergoed.

Genealogiste(n) ordinaire en la ville de Bruges / der stad Brugge

Al in 1781 noemde J.F. Verplancke, sr zich *généalogiste ordinaire résidant en la ville de Bruges* (zie verder stamboom de Stappens). In de stambomen Tomboÿ en de Melgar (1789) noemden vader & zoon zich *genealogisten ordinaire der stad Brugge*. In een los blad betreffende enkele afstammelingen Michiels uit 1795 noemt de vader zich terug *genealogist ordinaire binnen de stad Brugge*.

Wat met het predicaat *ordinaire* bedoeld werd is wat duister. De term lijkt geïnspireerd op een ambt dat in Frankrijk bestond. In de 18de eeuw werd de ambtelijke titel *généalogiste ordinaire du roi* gebruikt voor officieel door de overheid aangestelde genealogen.⁶⁵ Het ambt van *généalogiste des ordres du roi* was al in 1595 door koning Henri IV gecreëerd geworden. Zij hadden als taak de bewijzen van adeldom te verifiëren die vereist waren om tot bepaalde ordes (Saint-Esprit, Saint-Michel, Saint-Maurice et Lazare, ..) toegelaten te worden en later ook tot bepaalde militaire functies, ambten, scholen, enz... Maar of er door de stad Brugge ooit genealogen "officieel" aangesteld werden zoals de vermeldingen van 1789 suggereren betwijfelen we: er zijn evenveel vermeldingen van *in de / binnen de stad Brugge*.

Genealogische productie

J.F. Verplancke senior's werk valt uiteen in twee grote groepen: enerzijds uitgetekende stambomen gemaakt voor derden met puur genealogisch oogmerk, nl. de onderlinge samenhang van naamgenoten en eventueel de afstammelingen via dochters overzichtelijk voorstellen, anderzijds uitgetekende stambomen gemaakt in opdracht van notarissen of rechthebbenden met betrekking tot een erfenisverdeling.

Stambomen opgemaakt met een puur genealogisch oogmerk

We zagen al één voorbeeld van die eerste groep: de opmaak van het grote handschrift en de zo mogelijk nog grotere uitgetekende stamboom van den Heede. Ander dergelijk werk van hem is:

64 J. GAILLIARD, *Maison de Zuylen, Histoire & Généalogie*, Brugge, 1863, p. 33, noot 7, p. 35, noot 5 en p. 42 noot 5. In 1864 herneemt Gailliard de genealogie van Zuylen van Nyevelt in zijn *Bruges et le Franc*, Supplément [dl. 6] maar daarin wordt slechts in één voetnoot (p. 66 noot 3) verwezen naar J.F. Verplancke, *Notes Généal.*

65 Bv. 1701: Charles-René d'Hozier, *généalogiste ordinaire et juge d'armes de France*; 1745: Jacques L. Chevillard, *généalogiste ordinaire du roi*. Over de creatie van dit ambt: P. DURYE, *La généalogie*, Paris, 1963, p. 16; E. DE BOOS, *La généalogie*, Paris, 1998, p. 71; Ch. GRELL & M. DA VINHA, 'Les généalogistes, le roi et la cour en France, XVIIe-XVIIIe siècles', in: M. VÖLKE & A. STROHMEYER (eds), *Historiographie an europäischen Höfen (17.-18. Jahrhundert)*, Studien zum Hof als Produktionsort von Geschichtsschreibung und historischer Repräsentation, Berlin, 2009, pp. 255-274. Een vergelijkbaar ambt m.b.t. heraldiek (*juge d'armes*) werd in 1615 gecreëerd door Lodewijk XIII.

'Heraldische windrozen' op de stamboomrollen van Caloen en de la Villette

c. stamboom de Baenst:⁶⁶ dit betreft een ingekaderd stamboomschema over 16 generaties waarin ook de verdere afstamming via dochters weergegeven is. De tekening meet 105 H x 145 B cm (incl. het houten kader: 120 x 160 cm) Het draagt een titel *Table généalogique de la très noble très ancienne et chevaleriste famille de Baenst avec ses grandes alliances* en begint met: *Ricquaert de Baenst, vivant du temps du comte Robert*. Er is geen vermelding van samensteller/tekenaar noch inhoudsbeschrijving maar het schema heeft naast het geschrift nog meerdere vormkenmerken typisch voor J.F. Verplancke sr., zoals het gebruik van meerdere verschillende pastelkleuren als achtergrond om verschillende familienamen te markeren, sierlinten (verste voorouderpaar) en de eerste twee generaties zijn 'verzonken' getekend (besparing op de hoogte van het papier). Wat we bedoelen met 'verzonken' is best te zien op de illustratie van de stamboomrol Wauckier (zie verder).

66 SAB, nog geen inventarisnummer, aangekocht op de veiling M. Van De Wiele, Brugge, 2 oktober 2021, lot 610 (p. 109 van de catalogus, met foto), zie ook (met zelfde foto): *Archiefleven*, 2022, p. 4.

d. stamboomrol van Caloen:⁶⁷ dit betreft een zeer breed stamboomschema: 55 H x 1008 B cm (een rol van 24 aaneengekleefde bladen van 42 B cm) waarin ook verdere afstamming via dochters weergegeven is in (minstens) 11 generaties. Er zijn talrijke ingekleurde familiewapens, de echtparen staan in rechthoeken met meerdere verschillende pastelkleuren als achtergrond om de afstamming in verschillende andere familienamen te markeren. Uiterst links is een versierde cirkel en kader met daarin de teksten: *Genealogie famille van Caloen en Descente genealogique de la famille van Caloen faite par ordre de Mr. Joseph Jean van Caloen Ecq. Eschevin du Francq, et de madame Isabelle Therese Jeanne Boudins, sa compagne, 1781*. Hiermee kennen we ook de opdrachtgevers⁶⁸ en het jaar van samenstelling. Een andere titel in erg grote letter begint op blad 8 en strekt

67 Loppem, archief van Caloen, Rg 5 (inv. I, p. 6 (nr. 35)).

68 Dit echtpaar vinden we in het boek *Histoire généalogique de la maison de Calonne et van Caloen en Tournais en au Comté de Flandre, suivant le manuscrit du baron Jean van Caloen*, Brussel, 1957, op pp. 301-305: XVIII/7. – Joseph-Jean van CALOEN (1737-1807) & Isabelle BOUDINS (zij liggen aan de oorsprong van de tak Loppem).

zich uit over meerdere verdere bladen: TABLE GENEALOGIQUE DE LA TRES ANCIENNE ET NOBLE FAMILLE VAN CALOEN, LAQUELLE S'EST TENU ENVIRONS DEUX SIECLES DANS LA PROVINCE DE FLANDRE AU QUARTIER DE BRUGES. Op het laatste blad is ook een naamindex in kolommen: *table alfabétique des noms, surnoms, armes et blasons, contenue dans la genealogie de la famille van Caloen*.

Een bijzonder kenmerk op deze tekening (blad 12) is wat we zouden kunnen noemen: een 'heraldische windroos': een grote cirkelvormige figuur waar tal van pijlen vertrekking uit het hart uit komen op familiewapens.

In deze heraldische windroos staat in een centrale cirkel het wapen van Caloen met helm, wrong, dekkleden en helmteken. Omheen de centrale cirkel leest men in een lichtgele rand: *Grand blason d'armoiries des descendances alliances et quartiers aux armoiries de van Caloen a present le chef de la famille*. Van daaruit vertrekken 44 zwart-witte puntige naalden met aan het uiteinde eraan een familienaam geschreven en uitkomend op het bijhorende familiewapen.

d.bis. een tweede stamboomrol van Caloen:⁶⁹ De inventaris van het archief van Caloen vermeldt dat deze de afstamming geeft van *François van Caloen-Desquiens* en gemaakt werd door Verplancke in 1781.

d.ter. een derde stamboomrol van Caloen:⁷⁰ Nog een andere stamboomrol van Caloen, bewaard in een vertinde koker, meet 55 H x 520 B cm en begint met *Antoine van Caloen*, dezelfde stamvader als in de eerste rol.⁷¹ Het geschrift, het gebruik van sierlinten en meerdere pastelkleuren als achtergrond in de rechthoeken, typisch voor J.F. Verplancke, sr. komt hier ook voor. Er is ook een – iets eenvoudiger – heraldische windroos met 44 familiewapens.

e. stamboomrol de la Villette:⁷² deze dateert van 1781 of kort erna. Deze eveneens brede rol bestaat uit 19 aaneengekleefde bladen en geeft over 7 generaties de afstammelingen weer van Jean de la Villette (+ 1666, x te Duinkerke met Cornelia van Meulebeke, + 1669) die zich rond 1630 in Brugge vestigde. Ook afstamming

langs dochters wordt gegeven. De familie was afkomstig uit Bourgogne. Een titel linksboven vermeldt: *TABLE genealogique de la noble et chevaleresque famille de la Villette, alliée a beaucoup de maison illustres, decorée de toutes ces armoiries, consistant, en sept generations*. In het midden bovenaan staat nog in grote letter: *chevaleresque famille de la Villette, ae*. Boven de rechthoeken met echtparen staan telkens hun familiewapens. Er is geen samensteller/tekenaar vermeld maar het geschrift is dat van F.V. Verplancke sr. en we treffen ook zijn typische vormkenmerken aan: de eerste drie generaties zijn 'verzonken' getekend, gebruik van sierlinten en meerdere achtergrondkleuren in de rechthoeken. De meest recent vermelde datum nog in het geschrift van J.F. Verplancke sr. is 14 juni 1781.⁷³

Hier treffen we in het midden van de stamboomrol eveneens een 'heraldische windroos' aan, helemaal in dezelfde stijl als die bij van Caloen. De windroos is afgebeeld onder een roze lint met de tekst *Pennon*⁷⁴ *genealogiques de toutes les armoiries des familles alliés et issues de celles de La Villette, originaire de la France*. In het centrum van de windroos staat in een cirkel het wapen de la Villette met helm, wrong, dekkleden en helmteken. Van daaruit vertrekken 50 zwart-gele puntige naalden met aan het uiteinde een familienaam bijgeschreven, uitkomend op een tekening van hun familiewapen.

Deze rol werd ongetwijfeld ook gebruikt door zijn zoon J.F. Verplancke jr. toen deze in 1794 een handschrift over de familie de la Villette samenstelde (zie deel 2 van onze bijdrage).

f. verwantschapstabel Vlaminckpoorte-Veranneman-Damerin⁷⁵ en **kwartierstaat Damerin**.⁷⁶ In 1784 stelde hij een genealogisch schema op onder de titel *Table branche genealogique de l'ancienne et noble famille de Vlaminckpoorte et ses alliances*. 1784. Het stelt over 11 generaties een dubbele stamreeks voor vertrekkend van Gillis van Vlaminckpoorte, burgemeester van Brugge in 1608. De ene stamreeks mondt via 8 generaties Pardo uit in Jean Ignace **Veranneman** (zoon van Jean Charles Pierre Veranneman en Emerence Colette Pardo), geboren 1784 en enkele dagen later overleden, de andere via meerdere families (Bastau, Roelof, d'Avila, Acart en Boddens) in Maria **Damerin**, dochter van Philippe Jo-

69 Loppem, archief van Caloen, Rg 5 (inv. I, p. 6 (nr. 36)). Voorlopig niet teruggevonden in het archief bij ons bezoek in 2023. Het betreft zeker niet de 'derde' stamboomrol van Caloen (d.ter): de 'stamvader' is verschillend en de 'tweede' is al vermeld in de getypte inventaris van de 1960-er jaren, de derde werd pas in 2019 verworven.

70 Sinds 2019 te Loppem, archief van Caloen, zie *Veilingcatalogus antiquariaat Van De Wiele*, Brugge 4-5 oktober 2019, lot 692 (met brede foto van het deel rond de heraldische windroos). Een smalere detailfoto vindt men ook in: A. VANDEWALLE (ed.), *Te Wapen! Heraldiek, teken van gezag en identiteit*, Brugge, 2004, p. 72 (cat. nr. 47) (de bronvermelding daar, *RAB, Reeks 531 (genealogieën)*, nr. 7 klopt niet (nr. 7 is 'Breydel').

71 Rond de centrale cirkel in de windroos staat: *grand blason d'armoiries de decente alliances quartiers au chef armoiries du surnom van Caloen*. Een aparte cartouche vermeldt de opdrachtgever: Charles Louis van Caloen-Rosart, zoon van Cornelia Guilain en Marie Joseph Nieulant.

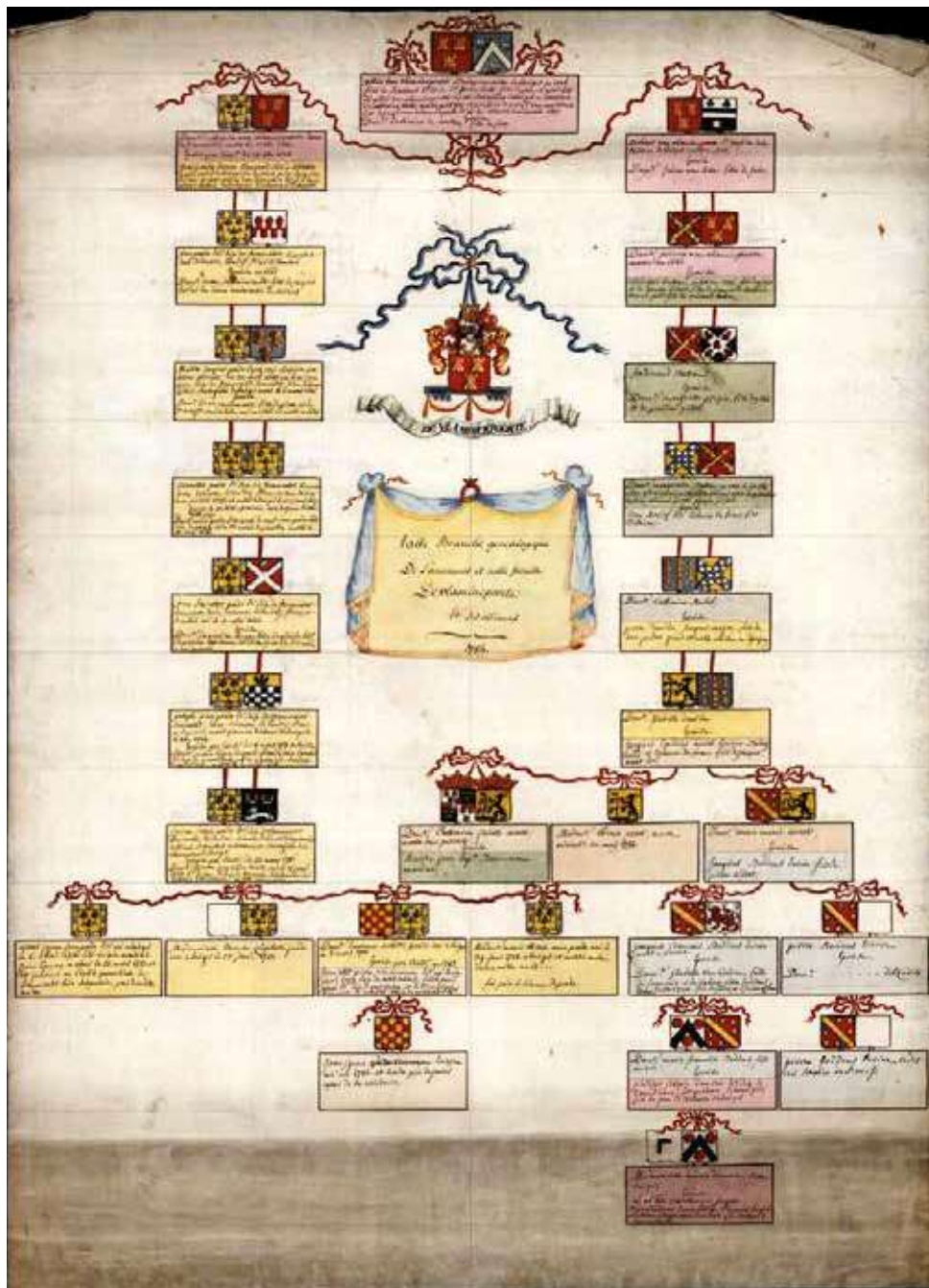
72 RAB, Kaarten en Plannen, nr. 1310.

73 Geboortedatum van Marie Therese de Wree dit Veranneman (uiterst rechts onderaan in de linkerhelft van de rol). Er zijn nog data van later, maar die zijn in andere geschriften.

74 Verplancke noemt deze windroos een '*pennon genealogique*'. DIDEROT, *Encyclopedie*, 1e ed., deel 12 geeft volgende definitie van PENNON: "On appelle en terme de Blason, *pennon généalogique*, un écu rempli de diverses alliances des maisons dont un gentilhomme est descendu. Il doit comprendre les armes du pere & de la mere, de l'ayeul & de l'ayeule, du bisayeul & de la bisayeule, & sert à faire les preuves de noblesse." M.a.w. een in tal van kleinere wapens opgedeeld wapenschild die de familiewapens van de 8, 16 of nog meer voorouders van iemand voorstellen. Bij Verplancke gaat het niet om voorouderwapens maar om wapens van aangetrouwden en aangetrouwden van afstammelingen van aangetrouwden.

75 RAB, Kaarten en Plannen, nr. 994/1.

76 RAB, Kaarten en Plannen, nr. 994/2.

Verwantschapstabel Vlainckpoorte-Veranneman-Damerin

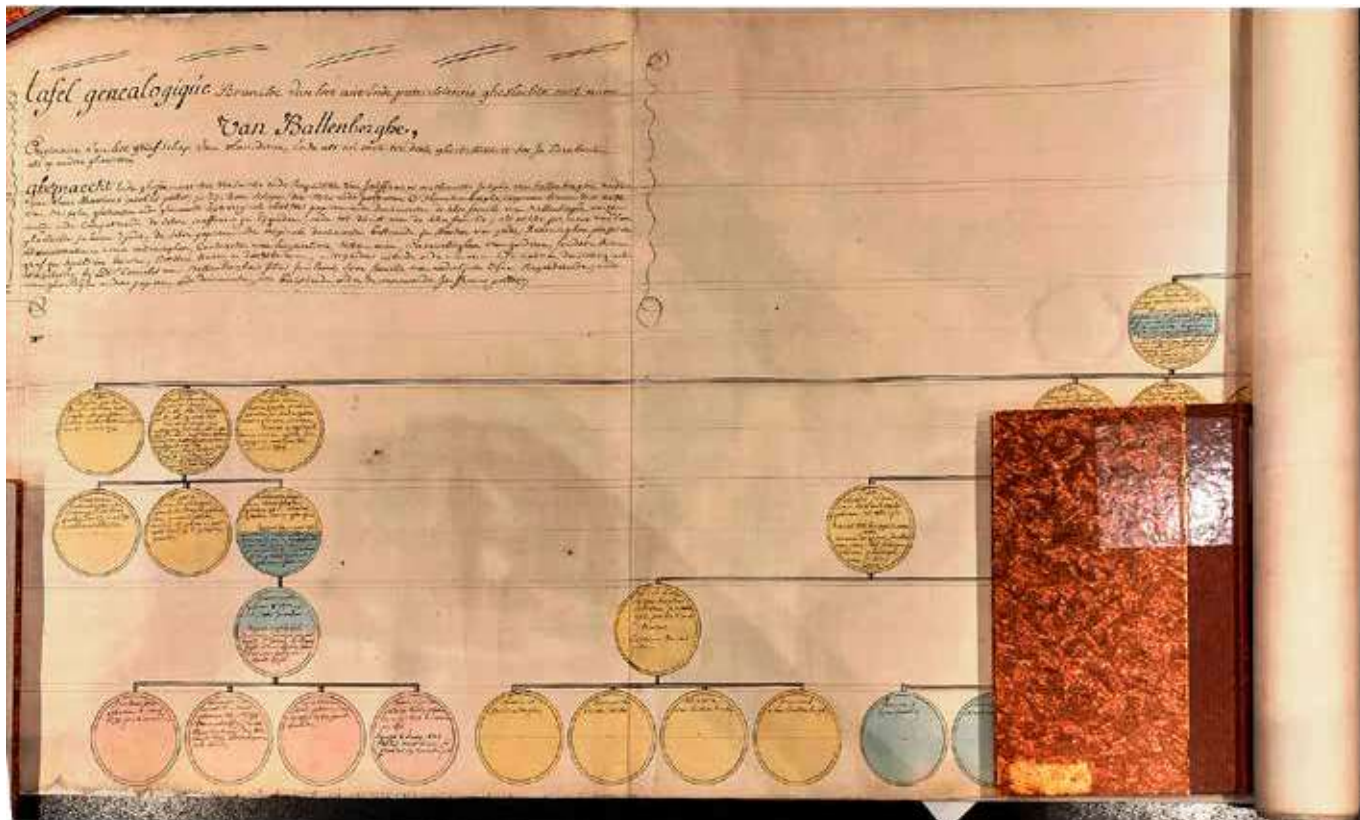
seph en Marie Françoise Boddens. Het is niet duidelijk waarom precies van deze verre verwanten de stamreeksen tot aan hun gemeenschappelijke voorouder werden uitgezocht.

Een ander genealogisch schema hoort hier bij: een kwartierstaat tot de 32 voorouderlijke kwartieren van **Jan Baptiste Damerin**, heer van Leeskens, oud schepen van Brugge (x Isabelle Philippine de la Villette). Onder hem worden ook zijn zoon Philippe Joseph Damerin, heer van Leeskens (x Marie Françoise Boddens) en zijn kleindochter Marie Therese Françoise Damerin, vrouw van Leeskens vermeld. Dezen komen ook voor in de hiervoor vermelde dubbele stamreeksen. Hoewel deze twee schema's niet expliciet een samensteller vermelden

is het geschrift en de tekenstijl in elk opzicht toch heel duidelijk van J.F. Verplancke sr.⁷⁷

Het tweede schema werd allicht gelijktijdig met het eerste gemaakt, dus in 1784 of anders zeker voor 1791. De geboorte (en overlijden) van Jean I. Veranneman in 1784 is vermeld, maar het huwelijk op 25 oktober

⁷⁷ RAB, Kaarten en Plannen, nr. 995 is een ander laat-18de-eeuws genealogisch schema dat hierbij aansluit, nl. nogmaals de kwartierstaat tot de 32 voorouders van dezelfde Jan Baptiste Damerin (met hier en daar nog enkele verdere uitlopers naar het verleden), maar het is *niet* een werk van J.F. Verplancke sr. of jr., het geschrift is niet dit van een van beiden en vele andere aspecten in de tekenstijl zijn sterk verschillend. Maar misschien heeft J.F. Verplancke hier wel (o.a.) gebruik van gemaakt voor de samenstelling van zijn nieuwe tekening en zijn ze zo samen bewaard gebleven.

Linkse uiteinde van de stamboomrol van Ballenberghe, ca 1792

1791 van de kleindochter Marie Damerin met François Jacques Wynckelman is vermeld als een aanvulling in een *ander* geschrift (aangevuld in beide schema's).⁷⁸

g. stamreeks Triest en kwartierstaten Pardo en Triest:⁷⁹ in 1783 was hij in contact met Ignace Joseph Pardo (1720-1792), heer van Fremicourt, Bilandry, enz..., burgemeester van commune van Brugge, weduwnaar van Eleonore Jacoba Triest (1727-1772)⁸⁰ m.b.t. tot zijn voorouders en die van zijn overleden echtgenote. Dit blijkt uit een enkel een los blad met daarop zeer beknopte samenvattingen van een stamreeks en twee

kwartierstaten. Hij schrijft: *hebbe van alle dese decentien, ende aliancien, dagh en daeten van geboorte, trauw, en overlijden mitsgaeders tijttelen, employen, en digniteitjen, als mede alle de wapenen, soo van dese decentie als van alle de verdeelingen der quartieren hier onder gebracht, dienende voor memorie. Gepresenteert van wegens den onderschreven genealogist aen ... , getekend: J.F. Verplancke, gen.(ealogist), 1783.* Heeft hij daarvan ook grote uitgetekende stambomen en kwartierstaten gemaakt of was dit slechts een 'prospectus' over wat hij aan Ignace J. Pardo desgewenst zou kunnen leveren?

h. stamboom van Ballenberghe:⁸¹ 44 H x 420 B cm (rol van 10,5 aaneengekleefde bladen), 8 generaties, geen familiewapens, echtparen in cirkels met gebruik van meerdere verschillende pastelkleuren als achtergrond om verschillende familienamen te markeren (afstamming langs dochters). De stamboom begint bij Joannes van Ballenberghe, geboren te St.-Laureins bij Maldegem. De laatst vermelde datum in origineel geschrift is een overlijden van 31 augustus 1792 (aanvulling in ander geschrift: 1808). De stamboom werd gemaakt op verzoek van Antonia Josepha van Ballenberghe, weduwe van Matheus Jacobus Pollet, schepenen van Blankenberghe.

De titel vermeldt: *Tafel genealogique branche van het aut ende patrichienne gheslachte met name / van Ballenberghe, / originaire van het grafschap van Vlaenderen, ende als nu oock ten deelee gheetablisseeert soo in Brabant als op andere ghewesten.*

78 Over Jan Baptiste Damerin en zijn onmiddellijke verwanten, zie: J.J. GAILLIARD, *Bruges et le Franc*, II, Brugge, 1858, p. 165: Marie Françoise Damarin (° 10 december 1765, enige dochter van Philippe Damerin en Isabelle Boddens, + 16 maart 1839) x 25 oktober 1791 François Jacques Wynckelman (° 29 juni 1762, + 6 januari 1844); idem, dl. 4, p. 343 (genealogie de la Villette): Isabelle Philippine de la Villette x 8 maart 1748 Jean-Baptiste Damarin, heer van Schoondycke, schepenen van Brugge.

79 Bewaard in SAB, reeks 530, familiearchief Triest. Vermeld in P. DE BAETS, 'Nog eens genealoog Verplancke', in: *Biekorf*, 100 (2000), p. 394. Het blad vermeldt eerst de namen in een stamreeks, beginnend in 1200 en over 21 generaties van de familie Triest en uitkomend in de familie Pardo, gehuwd met Veranneman-Watervliet, in de familie Bette, markiezen van Lede en in de familie van de markiezen le Dannois, gehuwd met N. la Marck, prins van Arembergh. Daaronder nog de familienamen van de 32 bet-bet-overgrootouders (kwartieren) van 'madame Pardo' (wat Emerance Colette Pardo, dochter van Ignace Joseph en gehuwd 1785 met Jean Charles Veranneman moet betreffen (GAILLIARD, *Bruges ...*, II, p. 306) en ook de familienamen van de 32 bet-bet-overgrootouders van Eleonore Jacoba Triest.

80 J.J. GAILLIARD, *Bruges et le Franc*, II, Brugge, 1858, p. 305 (genealogie Pardo).

81 SAB, Reeks 531 (genealogieën), nr. 3.

Er is ook een inhoudsbeschrijving met daarin ook een typische opsomming van de gebruikte bronnen: *Ghemaect ende geformeert ten versoucke ende requisitie van jouffrauw Anthonette Josepha van Ballenberghe, weduwe / van dheer Mattheas Jacobus Pollet, in zijn leven schepen der stede ende port van Blanckenberghe, coopman binnen dese stadt / van Brugghe, ghetrocken ende ghemaect uijt originele charters, papieren ende documenten de selve familie van Ballenberghe aencom- / mende ende comperende de selve jouffrauw in eigendom, ende tot dienst van de selve familie, als outste perzoone van haer / gheslachte in leven zijnde, de selve papieren ende originele documenten bestaende in staeten van goede, rekeninghen purgativen / administrataire weese rekeninghen, contracten van huijwelicke, testamenten, vercavelinghen van goederen, fondatiebrieven / graf- en sepulture brieven, kersten-, trauw- en doodbrieven, mitsgaeders uijt de oude memorien ende notitien domesticq ach- / tergelaeten bij dhr. Cornelis van Ballenberghe filius Jan Louis, sijne familie van vaderlijcke zijde regarderende, ende menigvuldighe andere papieren ende documenten, alle berustende onder de voornoemde jouffrauw Pollet.*

i. stamboom Pollet:⁸² 50 H x 440 B cm (rol van 10,5 aaneengekleefde bladen), 7 generaties, geen familiewapens (wel enkele later bijgetekend, bv. van Speybrouck), echtparen in cirkels met gebruik van meerdere verschillende pastelkleuren als achtergrond om verschillende familienamen te markeren. De stamboom begint bij N. Pollet, afkomstig van Walshoutem. De laatst vermelde datum in origineel geschrift is 1776 maar er zijn nog aanvullingen in andere geschriften tot 22 november 1809.

De titel (deel van de inhoudsbeschrijving) luidt: *Tafel branche genealogique van het aut gheslachte met naeme Pollet, / originaire van het prinsdom van Luck, ende als nu verspreyt, soo in Brabant als in Vlaenderen ...*

Bij de stamvader wordt nog vermeld: *... alles breeder ende conforme de papieren ende documenten danof zijnde mitsgaders domestique memorien ende annotatien daer op geformeert bij wijlent sr Mattheas Jacobus Pollet, alle berustende onder handen van jo(ffrouw)e Anthonette van Ballenberghe sijne weduwe.*

De opdrachtgeefster is dus dezelfde als bij de stamboom van Ballenberghe: Anthonette J. van Ballenberghe, weduwe van Mattheas J. Pollet.

Opmerking: op de rollen van *Ballenberghe* en *Pollet* is nergens sprake van een erfenisverdeling maar de opdrachtgeefster is wel dezelfde persoon als de opdrachtgeefster voor nog een andere rol die wél betrekking heeft op een erfenisverdeling (van Landschoot, zie verder, s & t).

Professionele afspraken tussen opdrachtgever en uitvoerder

Toen in 1790 bij een Pieter Johannes Muuls te Oosten-

de een reeks familiepapieren Veranneman aangetroffen werden leende J.F. Verplancke, in naam van jonker Jan Jozef Veranneman die voor een maand uit en hij maakte er een inventaris in 16 items van: *Inventaris van papieren regarderden de familie Veranneman comp(eteren) de dhr Pieter Johannes Muuls tot Oostende, geligt door sr Joannes François Verplancke, ten versoucke van jo(nke)r Jean Joseph Veranneman, heere van Gentbrugge, dit voor tijd van een maand, met belofte van redentigratie naer den voorsijden tijt", 1790.*⁸³

Had hij hiermee een belangstelling gewekt bij de familie Veranneman? Feit is dat een jaar later, in 1791 tussen de familie Veranneman en J.F. Verplancke een heus contract voor genealogisch onderzoek en voor het uittekenen van resultaten werd opgemaakt. Misschien gebeurde dat tussen J.F. Verplancke en zijn klanten wel meer. Duidelijke afspraken over welk werk precies diende uitgevoerd te worden en over de vergoeding die daar tegenover zou staan waren verkieslijk voor werk in opdracht.

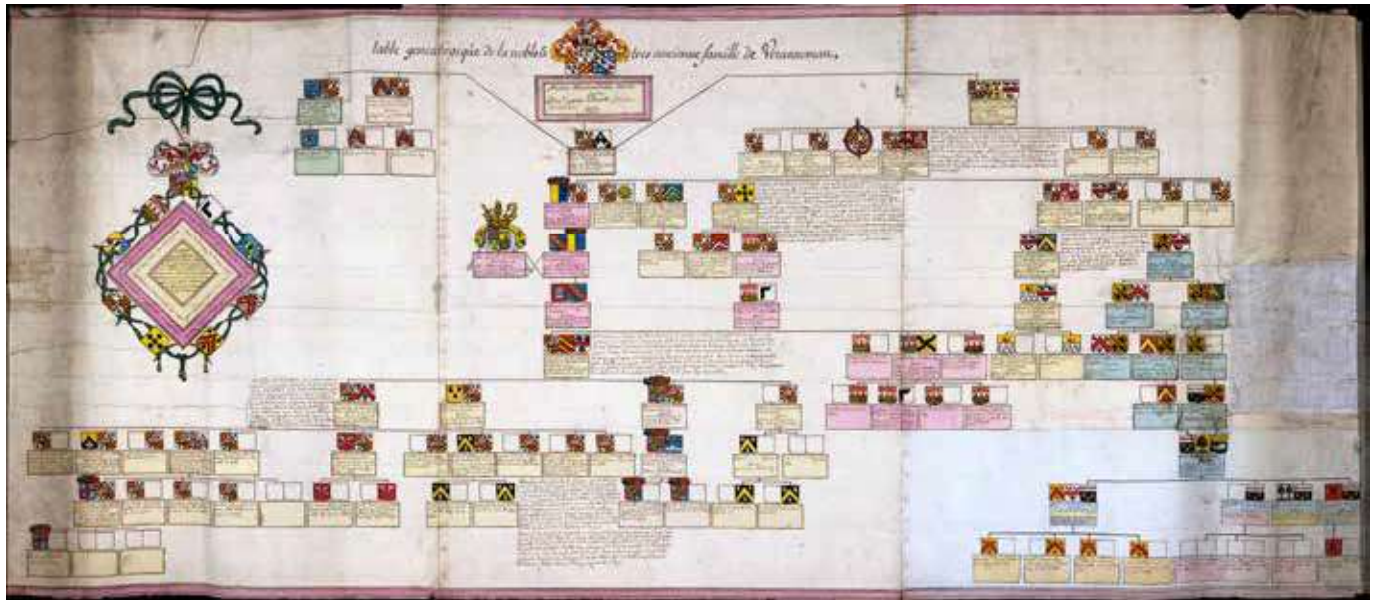
In het contract met Verplancke, opgesteld vrijdag 26 augustus 1791 in tweevoud⁸⁴ door Jan Joseph Veranneman, heer van Gentbrugge en Steenbrugge, verbond de opdrachtgever zich ertoe alle nodige materialen (papier, linnen, fijn goud, zijde) te leveren of te bekostigen. Het fijn goud werd allicht gebruikt bij het inkleuren, het linnen om te kleven op de rugzijde van het papier ter ondersteuning en de zijde voor de boorden om slijtage tegen te gaan. De opdrachtgever beschikte zelf al over een groot handschrift met een genealogie van zijn familie maar wilde daaruit een groot schema laten maken met ingekleurde familiewapens en versierselen en dit voor de tak van zijn familie verbonden aan de familie de Muelenaere uit Roeselare en nog een ander schema van zijn verwantschap met de familie de Massiet.

Dat alles diende gemaakt en getekend te worden door de Verplanckes, vader en zoon (op het ogenblik van het contract was zijn gelijknamige zoon 25 jaar oud). De overeengekomen vergoeding bedroeg 68 pond 12 schellingen groten wisselgeld voor de vader en 3 pond 14 schellingen 8 groten voor de zoon. Er was blijkbaar haast bij want Verplancke diende de volgende maandag al aan het werk te gaan en er aan verder te werken tot beide schema's voleind waren (item 7 van het contract). Verplancke ontving meteen een eerste aanbetaling bij de opmaak van het contract, de volgende betalingen volgden op 2, 9, 16, 24, 26 september, 7 en 11 oktober.

⁸³ SAB, archief Alfred Ronse, doos "Veranneman", nr. 6 (nu zijn alleen nog de stukken vermeld in de inventaris onder nrs. 2, 6, 11, 12 en 15 aanwezig).

⁸⁴ Voor de tekst, zie DE BAETS, 2021, pp. 138-139 (de tekst van het item 3 in de overeenkomst ontbreekt daar, deze luidt: *ten tweeden sal hij Verplancke moeten formeren eene nieuwe tafel genealogique van het edel hujs der familie de Massiet, als redres op den gonnen die ick ul(ieden) ten dien eijnde ter hant stelle, de selve te voorsien van alle zijne wapenen, chef wapen, ende mijn wapen en plain, geaccompagneert met dat van mijn overledene vrouwe geselnede, te platsen sur le tout, mitsgaders de selve genealogie soo verre te extenderen, in mij, mijne kinderen, en kints kinderen, gelijk bij mijne genealogie te bevinden zijn.*).

⁸² SAB, Reeks 531 (genealogieën), nr. 32.

Stamboomrol Veranneman

ber en 29 oktober 1791. Op het contract werden alle betalingen vermeld en telkens gaf Verplancke kwitantie voor uitbetaling door af te tekenen. Voor precies twee maand werk (van 29 augustus tot 28 oktober) had hij 68 pond 12 schellingen wisselgeld gekregen.

j. stamboom Veranneman:⁸⁵ J.F. Verplancke heeft ook een uitgetekende stamboom gemaakt van de familie **Veranneman** (en *de Wree dit Veranneman*) op drie aaneengekleefde bladen, 59 H x 189 B cm en over 12 generaties, beginnend bij Pierre Veranneman en Agnes d'Ecoute fa Christophe, levend ca. 1450, titel: *Table genealogique de la noble et tres ancienne famille de Veranneman*. Het laatst vermelde jaartal is een geboorte in 1783.

Enkele typische vormkenmerken van stamboomschema's van J.F. Verplancke sr., zoals het 'verzonken' tekenen van de eerste twee generaties, het gebruik van meerdere verschillende achtergrondkleuren in de rechthoeken van echtparen, een sierlint (hier boven een getekend rouwbord) en veel bijgeschreven commentaren treffen we hier ook aan. Hoewel niet ondertekend is het geschrift duidelijk dit van J.F. Verplancke sr. zoals we dat ook terugvinden in zijn brief van 1785 aan baron de Pélichy (zie verder) (en dat duidelijk verschillend is van dit van zijn gelijknamige zoon - over hem, zie onze tweede bijdrage).

Is dit een stamboom die Verplancke gemaakt heeft binnen het kader van zijn contract met Jan Joseph Veranneman? Dan is het vreemd dat deze bewaard bleef in het familiearchief bij Pieter Johannes Muuls x Marie Rose Tomboÿ te Oostende. (andere stamboomrollen waarvan dezen opdrachtgevers waren komen aan bod in onze

bijdrage over J.F. Verplancke, zoon). Misschien was dit een eerste versie van een stamboom Veranneman die hij recycleerde om ook te dienen voor zijn Oostende klanten. Zij hadden immers ook voorouders Veranneman. Het valt op dat van het meest rechtse blad het onderste derde vervangen werd door een nieuw stuk papier waarop de afstammelingen van Anna Marie de Fevre en Bartholome Tomboÿ over drie generaties staan en die uitkomen in de families Liebaert en Derdein. Jan Baptist Liebaert, die er ook op vermeld staat was de eerste echtgenote van Marie Rose Tomboÿ (voor Pieter Joannes Múúls). Het geschrift op dit nieuwe stuk is nog steeds van Verplancke sr., maar is met een wat fijnere pen geschreven.

Stambomen opgemaakt ten behoeve van erfenisverdelingen

Opsporing van gerechtigden in openstaande erfenissen

Verdelingen van openstaande erfenissen waren niet altijd eenvoudig. Erfgenamen waren soms onbekend. Door enkele weken na elkaar een bericht te plaatsen in de krant hoopte men dat personen die meenden erfgenaam te zijn zich zouden kenbaar maken. Maar hun aanspraken dienden gevalideerd te worden en in positief geval hun precieze aandeel in de erfenis berekend te worden. Dit werk werd door de dienstdoende notaris of testamentuitvoerder vaak uitbesteed in een opdracht tegen vergoeding aan een beroepsgenealoog.

De krant bij uitstek die in de 18de eeuw hiervoor gebruikt werd was de *Gazette van Gend* wegens zijn grote oplage en ruime verspreiding over Vlaanderen.

⁸⁵ SAB, archief Alfred Ronse, stamboomrol "IV". Voor een nadere bespreking, zie: Ph., Ch. & S. BOUCKAERT, *La famille Ronse, Volume II: les ancêtres*, Brugge, 2021, pp. 243-251.

ALzoo men bevind, dat Sr. Michiel de la Warde met Anna Francoise van Riemen, Fa. Sr. Jacques by Adriaens Vasseur, te samen in Houwelyk hebben geprocureert twee Kinderen met naeme Michiel Bernard de la Warde, geboren den 17. Mey 1705., en Anna Therese de la Warde, geboren den 5. September 1706., beyde gedoopt in de Prochiale Kerke van O. L. Vrouwe binnen Brugge; indien de zelve Kinderen noch in het leven zyn ofte eenige wettige Descendenten van hun, de zelve worden by deze verzocht hun bekend te maekken een Sr. Jan Francies Verplancke, Genealogist, woonende by de Sleutel Brugge binnen de Stad Brugge, den welken hun zal aenwyzen eenige Successie, die op hun zoude vervallen zyn

In de edities van 20 maart en 10 april 1783 verscheen een annonce van Sr. Jan Francies Verplancke, Genealogist, woonende by de Sleutel brugge binnen de Stad Brugge. De annonce was een oproep aan eventuele afstammelingen van een echtpaar Michiel de la Warde en Anna Francoise van Riemen die twee kinderen hadden gehad, gedoopt in 1705 en 1706 in de Brugse O.L. Vrouwkerk, om zich met betrekking tot hun nog openstaande erfenis te wenden tot hem, den welken hun zal aenwyzen eenige Successie, die op hun zoude vervallen zyn. Hier had Verplancke zelf het initiatief genomen voor een krantenbericht, meestal deed hij de oproep in opdracht.

Nog in hetzelfde jaar 1783 bracht hij een andere zaak aan in die krant (annonces op 11 en 26 december) als procureur (zaakgelastigde) van P.J. Verduyn, testamentair uitvoerder van een zekere Ida Roberse, overleden te Lichtervelde op 29 juni 1782. Verduyn had de taak haar erfenis te verdelen maar kende geen erfgenamen. Hij richtte zich tot de baljuw en de burgemeester en schepenen van de baronnie Lichtervelde: hij wenste gebruik te maken van het keizerlijk decreet van 24 november 1774 dat de mogelijkheid voorzag om erfgenamen te vinden d.m.v. openbare afkondigingen: hetzij aanplakbrieven, hetzij gedrukte oproepen in een krant. Annonces werden geplaatst in de *Gendsche Gazette*: personen die meenden verwanten te zijn en aanspraak te kunnen maken op een deel van de erfenis dienden hun *geverifiëerden Stam-Boom* over te maken aan de greffie van de baronnie Lichtervelde. J.B. Verplancke (J.B. allicht drukfout voor J.F.) zou het nodige doen om de verwantschappen te valideren en het aandeel in de erfenis te berekenen.

Korte tijd na de twee eerste annonces was een zekere Lucas Goddyn opgedaagd, *welcken exhibeert zynen Boom van Familie ofte Genealogie, waer by blykt, dat hy is Hoir van 's Vaders Moederlyke Zyde*. Een verwante van de moeder van de vader van de overledene was dus gevonden. Uit het rapport van procureur Verplancke bleek dat geen andere personen zich hadden gemeld. Het bestuurscollege van Lichtervelde besloot op 17 januari 1784 nog enkele openbare afkondigingen te doen en

opnieuw oproepen te plaatsen in de *Gazette van Gend* (16 februari en 29 maart, dezelfde tekst als december 1783). Op 10 mei 1784 werd medegedeeld dat er geen andere meer waren opgedaagd. De zaak werd afgesloten met laatste openbare aanplakbrieven en een annonce in de krant van 23 juni 1785.

In 1785 vinden we nog een andere casus, eveneens vanuit de baronnie Lichtervelde, geïnitieerd door de parochiale ontvanger J.F. de Meulenaere. Een Martinus de Cock, natuurlijke zoon van de overleden Joanna Ampe (dochter van Nicolaes), die in 1775 nog als paardenknecht te Lichtervelde woonde, was op 14 maart vertrokken zonder dat er ooit nog iets van hem vernomen was. Na 10 jaar was niemand zijn bezittingen (meubelen, kledij en enkele kredieten) komen opeisen. Volgens het dan geldende recht had een schepenbank recht op de goederen nagelaten door bastaarden die overleden zonder erfgenamen. Opnieuw het decreet van 24 november 1774 inroepend had de schepenbank besloten tot openbare afkondigingen en de publicatie van vier zeswekelijkse oproepen met zelfde doel. J.B. [J.F.] Verplancken was opnieuw in naam van de ontvanger zijn procureur in deze zaak. De oproep verscheen in de *Gazette van Gend* van 16 mei, 4 augustus en 17 oktober 1785.

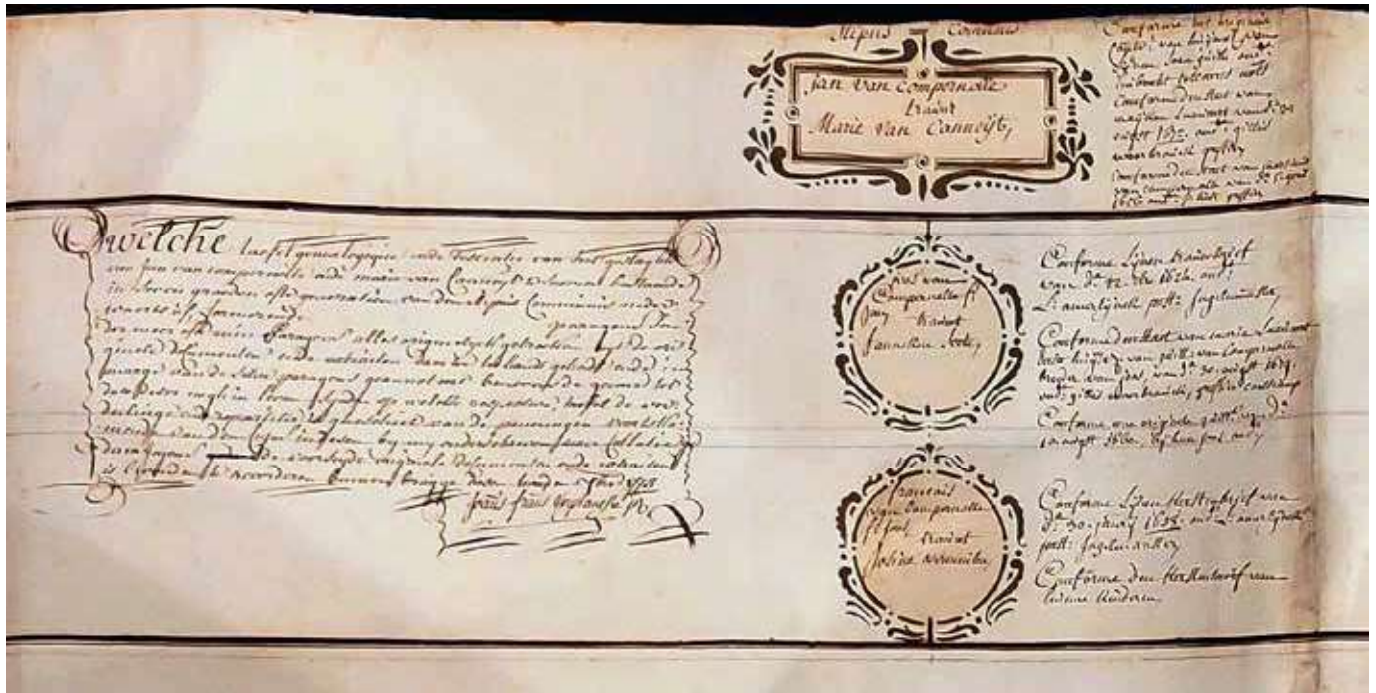
In 1793 richtte Sr. Jean François Verplancke d'oude, Genealogist, inwonende poorter van Brugge zich rechtstreeks tot de burgemeester en schepenen van zijn stad, in zijn hoedanigheid van procureur van de (nog te vinden) erfgenamen van de moeders vaderlijke zijde (de familie de Graeve) van Anna Huwijn de ter Heyden, overleden als geestelijke dochter te Brugge op 18 januari 1789. Zij was dochter van Pieter, raadspensionaris-griffier van de weeskamer van het Brugse Vrije en Maria Theresia de Graeve (dochter van meester Renier, klerk van de Vierschaar), enz... (nog heel wat verre verwanten werden opgesomd). Opnieuw werden d.m.v. openbare aanplakbiljetten en kerkgeboden in Lichtervelde en Ardoorie en zeswekelijkse annonces in de *Gazette van Gend* (20 mei, 25 juli, 18 november 1793 en 10 maart 1794), verwanten-erfgenamen opgeroepen om zich bekend te maken.

Van deze laatste zaak kennen we niet alleen de gedrukte annonces, ook de originele geschreven versies ervan bleven bewaard in een dossier in het Stadsarchief Brugge.⁸⁶ (zie deel 2 van onze bijdrage over Jan Frans Verplancke, zoon, bij de stamboom van Houtte).

Het zoeken naar erfgenamen door middel van een afkondiging in de krant was allicht een laatste middel waar naar gegrepen werd ingeval niemand zich spontaan als een verwante had bekendgemaakt en wanneer ook de kennissen van de overledene niet meteen verwanten van hem/haar kenden of juist wel maar niet wisten waar dezen verbleven.

In veel andere gevallen waren de verwanten wel be-

⁸⁶ SAB, Procesdossiers, nr. 150.401 (7 katernen).

Begin van de stamboomrol van Compernelle, 1775

kend maar ging het om verre verwanten. Omdat er voor de verdeling van een erfenis wettelijke regels golden volgens graad van verwantschap met de erfflater was het voor de notaris belast met de verdeling zaak om naast degenen die zich zelf hadden bekendgemaakt, ook rechthebbende erfgenamen die zich niet hadden gemeld op het spoor te komen. Voor wie zich wel had gemeld moest nagezocht worden of deze wel degelijk een verwante was van de overledene: er waren immers bij grote erfenissen altijd gelukzoekers met een zelfde familienaam als de erfflater of van een voorouder van de erfflater, die hoopten dat men hun claim van verwantschap zomaar zou geloven. Verificatie én het zelf opzoeken van onwetende erfgenamen was geen sinecure: het was vaak nodig 3, 4 of nog meer generaties op te klimmen naarvoorouders en dan van dezen alle nog levende afstammelingen op te sporen. Notarissen lieten dit complexe werk van lange adem liever over aan specialisten, zoals J.F. Verplancke er een was.

Presentatie van de resultaten

Vele van de meterslange stamboomrollen werden gemaakt in functie van erfenisverdelingen. Volgende zijn ons bekend en konden we raadplegen:

k. stamboom Compernelle.⁸⁷ in 1775 maakte hij een stamboom over 7 generaties op van (een deel van) de rechthebbenden in de erfenis van Maria Francisca de Baerdemaecker, overleden te Brugge op 11 april 1774, weduwe van *sieur* Michel Maelfeyt. Voor die rechthebbenden van moeders moeders vaderszijde van de erfplaatster moest hij drie generaties teruggaan tot het echtpaar Jan van Compernelle x Maria van Canneijt, de *stipes communis* (gemeenschappelijke voorvader). Zij

leefden aan het einde van de 16de eeuw. Op de onderste, meest recente generatie komen veel verschillende familienamen voor gezien afstammelingen langs dochters uiteraard ook rechthebbenden waren.

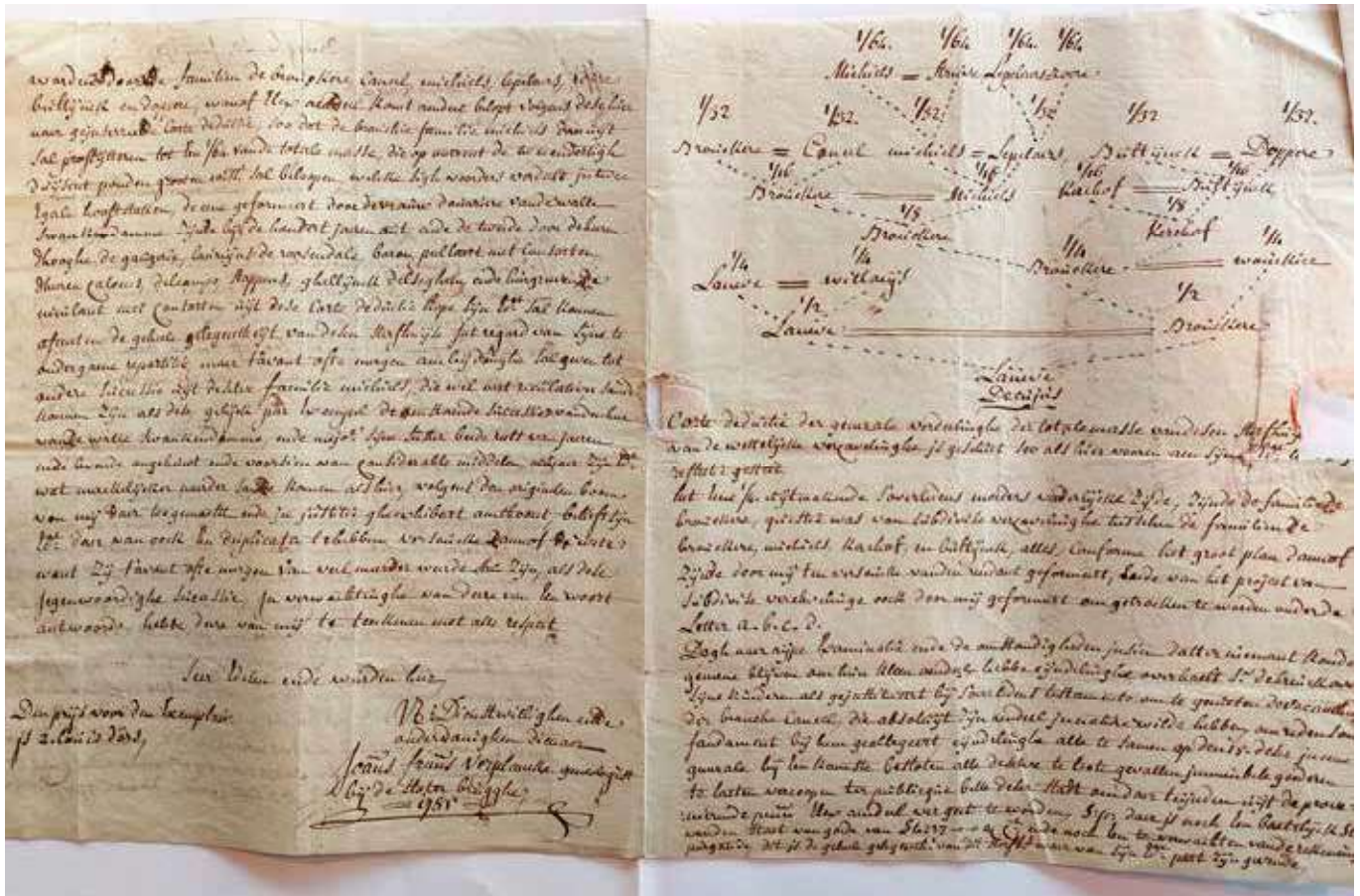
Voor zijn tekening gebruikte hij 13 horizontaal aangekleefde bladen papier van ongeveer 55 H x 42 B cm. Echtparen worden erin voorgesteld in cirkels met versierde randen en met steeds dezelfde vaalgele achtergrondkleur. Er zijn geen familiewapens getekend. Op veel plaatsen zijn 'bronvermeldingen' bijgeschreven: gegevens uit parochieregisters (*kerstenbrief, trouwbrief*) of overheidsdocumenten (*staet van goed, procuratie*). Op de onderste (meest recente) generatie is bij velen bijgeschreven: *in leven ... Ingelmunster 1776*.

In een begeleidende tekst vermeldt hij dat van Compernelles zich oorspronkelijk situeerden in Pittem, Ingelmunster, Koolskamp, Loppem en Ardoorie maar aan het eind van de 18de eeuw vooral te Brugge.

In die tekst formuleert hij ook een waarschuwing: aan de staat van goed van de overledene, opgemaakt door de Brugse weeskamer, mag geen aandacht gegeven worden aan wat daarin staat over de verwanten van haar moeders moeders vaderlijke zijde omdat het vol fouten steekt: *...mits sy aldaer qualijck opghesteld is ende vol erreuren, alwaer dese branchen met al en sijn ghebraght in ordre*. In zijn stamboom had hij dit dus rechtgetrokken.

Zijn commentaren besloot hij met: *In desen bij mij onderschreven naer collatie gedaen jegens de voorseyde originele documenten ende extraiten is bevonden te accorderen, binnen Brugge desen tweeden 7bre 1775*. [getekend] *Joan(ne)s Fran(ciscu)s Verplancke*.

87 SAB, Reeks 531 (genealogieën), nr. 9bis.

Brief van 20 juni 1785 van J.F. Verplancke sr. aan baron de Pelichy ondertekend met "Joan(ne)s Fran(siscu)s Verplancke, genealogist bij de Sloter brugge, 1785"

Er zijn ook een reeks stambomen bewaard die niet expliciet een vermelding hebben door wie zij samengesteld zijn maar waarvan vele kenmerken (waaronder niet in het minst het geschrift) dezelfde zijn als andere stambomen die J.F. Verplancke sr. zeker samenstelde en waar hij zich als dusdanig identificeerde:

I. stamboom Christiaens. ⁸⁸ 58 H x 280 B cm (rol van 7 aaneengekleefde bladen), papier, 8 generaties, geen familiewapens (tenzij één (*in keel 10 schelpen van goud*) bij de verste voorvader maar dit lijkt later bijgetekend), echtparen in cirkels met gebruik van meerdere verschillende pastelkleuren als achtergrond om verschillende familienamen te markeren (afstamming langs dochters). De stamboom begint bij *Pieter Christiaens doude, lantsman ter prochie van Roxem* (1621), de laatst vermelde datum is 11 september 1797 en nog een jaartal 1798. Er is geen titel, geen inhoudsbeschrijving noch vermelding van samensteller of opdrachtgever.

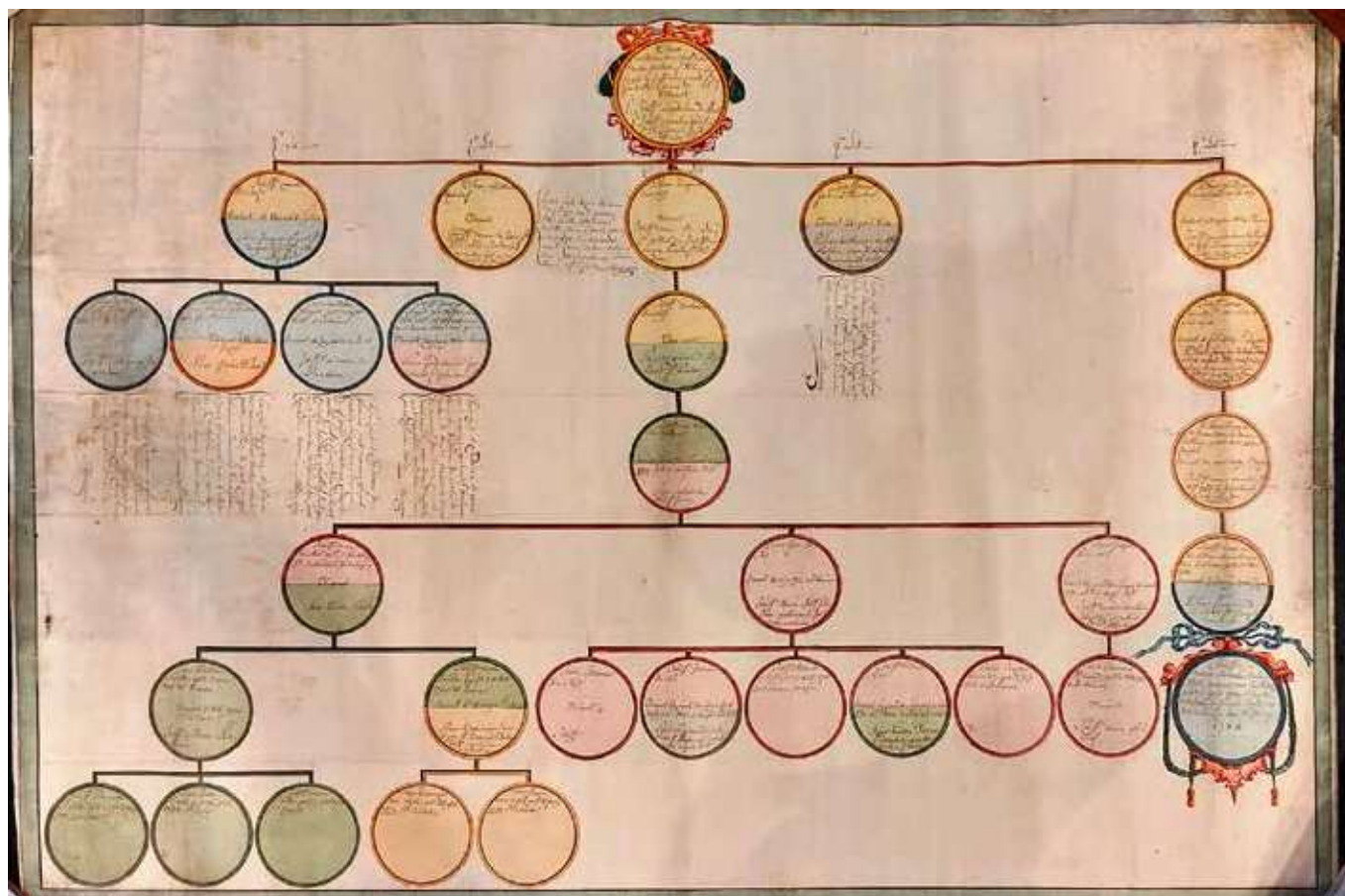
De stamboom werd allicht getekend n.a.v. een onderzoek naar verwanten t.b.v. een erfenisverdeling van een *Isabella Claesman [barones] de Maele, Vive ende van Nieubourgh, overleden zonder kinderen op 25 8bre*

1768, vrouw van Charles Joannes Dhont⁸⁹. Immers, boven de cirkel waarin zij vermeld wordt is (als enige) een sierlint getekend en er zijn geen vertakkingen uitgaande van haar ouders, grootvader, overgrootvader of betovergrootvader getekend, maar vanaf één generatie hoger bij *Pieter Christiaens doude* uit Roksem zijn wél zijn afstammelingen, ook langs dochters opgenomen. Onder haar cirkel is de rechterbenedenhoek van de rol verloren gegaan en daar stond misschien een vermelding *de Cujus*, een gebruikelijke manier om een erfater aan te duiden⁹⁰, iets wat regelmatig op stamboomrollen van Verplancke aangetroffen wordt (zie verder). Het zou dus gaan om de levende afstammelingen ca. 1798 van een van haar 16 bet-bet-betovergrootmoeders (die van moeders moeders vaderlijks moeders vaderlijke zijde) en die medegerechtigd waren in haar erfenis.

De erfenis van Maria Carolina de Neve

Jan Frans Verplancke sr. voerde in 1784-85, in opdracht van de Brugse notaris de Gheldere een onderzoek uit naar de complexe erfenisverdeling van een Maria Caro-

⁸⁹ Zie over dit echtpaar de genealogie *Claesman* in J.J. GAILLIARD, *Bruges et le Franc*, IV, Brugge, 1860, pp. 422-430, i.h.b. p. 430.
⁹⁰ *De cujus* = erfater, verkort uit Lat. *de cuius hereditate agitur* (over wiens erfenis gehandeld wordt) (Van Dale Groot Woordenboek der Nederlandse Taal).

Overzichtsschema van een deel van de erfgerichte verwanten van Maria Carolina de la Neve

lina de la Neve, vrouw van Lusthove, ongehuwd overleden te Brugge op de 16de dag van [januari] 1784.

Een van de zeer vele erfgenamen was de echtgenote van baron de Pelichy, raadsheer bij de Raad van Vlaanderen te Gent. In een lange brief van 20 juni 1785 deelde hij hem haar aandeel in de verdeling van de erfenis mee.⁹¹ De brief is belangrijk omdat we zo met zekerheid zijn geschrift kennen wat het mogelijk maakt tekst door de vader geschreven te onderscheiden van tekst geschreven door zijn gelijknamige zoon, die een heel ander geschrift heeft.

Wie was deze Maria Carolina de la Neve?

De staat van goed opgemaakt na haar overlijden is bewaard en beslaat niet minder dan 411 folio's.⁹² In haar testament op de folio's 47 tot 133 vermeldt artikel 3 (van 197) dat zij wenste begraven te worden te Brugge in de St.-Jacobskerk in het graf van de familie de Brouckere – Kerchof, liggend aan de voet van het Zielkensaltaar.

Zij is voor ons helemaal geen onbekende. We hadden

⁹¹ RAB, Familiearchief Gillès de Pélichy en aanverwante families (1497-2001). Supplement, depot 2008 (INV 382*), nr. 2297. De *Sloter brugghe is uiteraard de Sleutelbrug*.

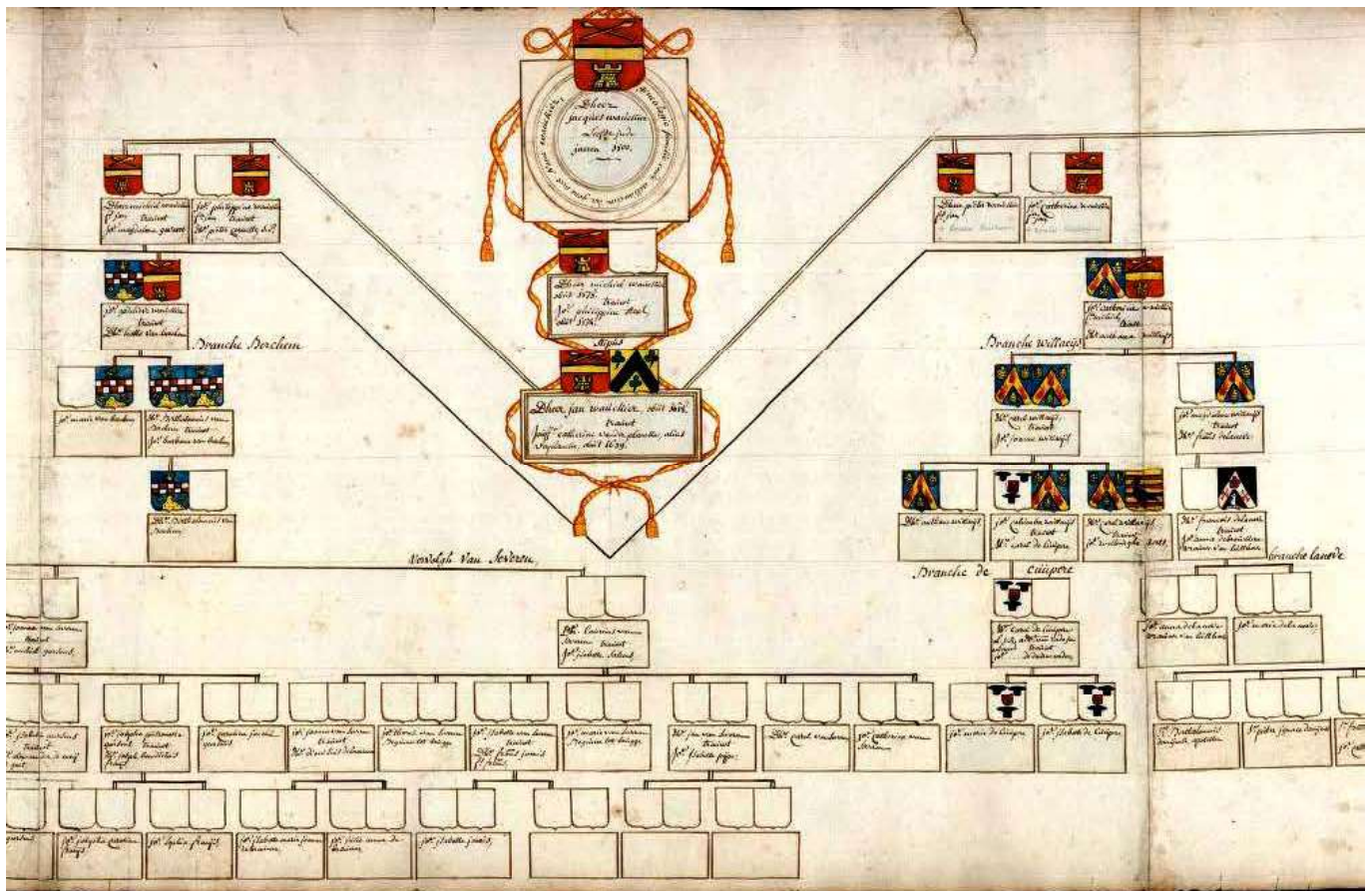
⁹² SAB, Staten van Goed, 2de reeks nr. 13427.

het immers al uitgebreid over haar in ons boek over de 17de-eeuwse genealoog kan. Jacob Antoon Kerchof.⁹³ Zij was in de jaren 1741-1784 met haar oudere zuster de bezitster van de omvangrijke verzameling genealogieën en heraldische handschriften van Kerchof⁹⁴ (in 2014 verworven door de Brugse stadsbibliotheek). De zusters waren de enige erfgenamen van hun ouders en ongehuwd. Zij hadden slechts zeer verre verwanten. Het opsporen van de rechthebbenden en het berekenen van het aandeel van elk was een taak die notaris de Gheldere niet op zich wou nemen en die hij uitbesteedde aan een beroepsgenealoog.

Uit Verplanckes brief van 1785 vernemen we ook dat de nalatenschap van Maria Carolina de la Neve geschat was op een 32.000 pond groten wisselgeld: *de totale masse, die op ontrent de tweendertigh duijzent ponden grooten wiss(elgeld) sal belooopen*. Wat moeten we ons bij dit bedrag voorstellen? Eerst moeten we ponden

⁹³ P. DONCHE & L. VANDAMME, *Een Brugse genealoog aan het werk. De verzameling stambomen van Jacob Antoon Kerchof 1625-1685*, Brugge, 2015, pp. 40-42.

⁹⁴ Bij testament schonk Maria Carolina de la Neve de verzameling Kerchof aan Pieter le Doulx (1730-1807), een stads- en tijdgenoot van J.F. Verplancke sr (1736-1811). Men kan zich afvragen of Verplancke gebruik maakte van die verzameling? Pieter le Doulx liet er veel aantekeningen van eigen hand in na maar bij een steekproef in een 220-tal (op 1240) dossiers vonden we geen enkel stukje tekst in het geschrift van Verplancke sr.

Tweede versie van de stamboomrol Wauckier – middengedeelte

wisselgeld omrekenen naar ponden Vlaams (of 'courant' geld): 6 pond wisselgeld = 7 pond Vlaams⁹⁵, dus 32.000 x 7/6 = 37.333,33 pond Vlaams. In 1784 verdiende een *metselaarsknecht* (gewone metser) gemiddeld 46 groten Vlaams per dag of een jaarloon van ong. 52,7 pond Vlaams.⁹⁶ De erfenis van 32.000 pond groten wisselgeld kwam dus overeen met liefst 708 jaarlonen van een metser (een goedbetaald vakman). Het ging dus wel om een erg aanzienlijk fortuin.

Jan Frans Verplancke werkte er dan ook hard aan, de stamboomrollen verwijzend naar de erflaatster Maria Carolina de Neve die hij samenstelde en tekende zijn talrijk:

95 N.N., *Reductie van het Frans-Geld, in Ryssels-Geld, In Vlaems-Courant- en in Vlaems-Wissel-Geld* (enz.), Brugge, Joseph de Busscher, Boekdrukker en Boekverkooper, in de Predikheeren-straat, 1788, zie p. 41: Zevende tafel van Reductie van Vlaems Courant-geld in Hollands Courant-geld en in Vlaems Wissel-geld. Die tabel vermeldt: 7-0-0 pond Vlaems Courant = 6-0-0 Vlaems Wissel-geld.

96 E. SCHOLLIERS, *Dokumenten voor de geschiedenis van prijzen en lonen in Vlaanderen en Brabant*, dl. II, Brugge, 1965, p. 429 (Gent, St.-Pietersabdij. Werken aan het Hebbrechtshospitaal). Men onderscheidde: *meester-metselaar* (allicht eerder de metselaar-aannemer), *metselaarsknecht* (voor de hele periode 1730-1793: in de winter: 40-44 gr.Vl./dag, in de zomer: 48-52), *metselaar-diender* (20-24) en *ongeschoold arbeider*. Aan een gemiddeld dagloon van 46 gr.Vl. en à rato van ong. 275 werkdagen/jaar (6-dagenweek, niet op kerkelijke feestdagen of bij winterverlet) was het jaarinkomen van een metser uitgedrukt in pond Vlaams (1 pond = 240 groten): 46 x 275 / 240 = 52,7 pond Vlaams.

m. afstammingschema Kerchof:⁹⁷ 54 H x 76 B cm, papier, 7 generaties, echtparen in cirkels, geen wapenschilden, gebruik van meerdere verschillende pastelkleuren als achtergrond in de cirkels om verschillende familienamen te markeren, gebruik van sierlinten voor het verste voorouderpaar en de erflaatster (de *de cujus*), laatst vermelde jaartal: 1784.

Dit beknopte schema begint bij Antoon Kerchof (x Magdalena de Meet, xx Cornelia Godefroot), dit is de grootvader van de genealoog Jacobus Antonius Kerchof (+ 1685). Uiterst rechts onderaan staat de erflaatster Maria Carolina de la Neve (+ 1784), achterkleindochter van Maria Kerchof, zuster van de genealoog. Het schema geeft een overzicht van de verwanten van de moeders (de Brouckere) vaders moeders (Kerchof) vaders vaderlijke zijde van de erflaatster.

Bij zes echtparen worden in een opmerking onder een accolade de familienamen van de verdere afstammelingen vermeld. Er wordt telkens verwezen naar een afzonderlijk stamboomschema dat daarvan bestaat. Bv. op de derde generatie, bij het tweede echtpaar van links staat onder de accolade: *Hier uyt descenderen de gonne met naeme D'hont, Bastijn, van der Putte, Muldeel, de Groote, Cocquyt, Schoone, Bauwens, Timmerman, Baes, Gheeraerts, van Hollebeke, & a volghens een particulieren boom daar van zijnde, dienende voor – Memorie*. Er moeten dus nog zes andere stamboomschema's bestaan

97 SAB, Reeks 531, nr. 22ter.

hebben maar onder alle stamboomschema's die we van de Verplanckes terugvonden zijn deze er niet bij.

n., o. en o-bis. stamboomrollen Wauckier, in drie versies. Om alle (heel) verre verwanten-erfgerechtigden op te sporen moest teruggegaan worden tot een echtpaar Jan Wauckier (fs Michiel fs Jacques) + 1618 x Catharina vander Plancke + 1659.

n. een eerste versie⁹⁸ bestaat uit 11 aaneengekleefde bladen papier, 10 generaties, echtparen in eenvoudige rechthoeken, alle met een vaalgele achtergrond, boven elk echtpaar twee ingekleurde wapenschilden (maar meer dan de helft lege schilden), eerste drie generaties 'verzonken' getekend, geen titel noch inhoudsbeschrijving noch vermelding van samensteller en ook nergens data. Maar alles in het geschrift van J.F. Verplancke sr., tenzij enkele latere aanvullingen die een datum 8 november 1799 vermelden.

o. de tweede versie⁹⁹ is meer verzorgd afgewerkt. Deze telt 10 aangekleefde bladen papier, 10 generaties, echtparen in eenvoudige rechthoeken met lichtgrijze of lichtgele achtergrond, wapenschilden zoals in de eerste versie, eerste drie generaties 'verzonken' getekend en met sierlinten er rond. Geen inhoudsbeschrijving noch vermelding van samensteller. Geschrift en tekenstijl zijn helemaal deze van J.F. Verplancke sr.

De titel vermeldt: *Tafel genealogique van het geslachte alliancien ende descendencien van de kinderen ende kints kinderen / van Dheer Jan Wauckier soone van Michiel filius Jacques, / ende van / Jouff(ouwe) Catharina vander Plancke, alias Verplancke, sijne huijsvrouwe / bestaende in neghen generatien van dhr. Jacques Wauckier af descenderende.*

De volgorde van links naar rechts van de 10 kinderen van het echtpaar Jan Wauckier x Catharina vander Plancke is iets anders dan in de eerste versie, misschien om een betere lay-out te bekomen. De vertakking der afstammelingen via dochters in andere familienamen wordt hier telkens boven de deeltak aangeduid met: *branche de Brouckere en Laneve, branche van Severen*, enz... in totaal een 40-tal.

o-bis. Er bestaat nog een derde (bijgewerkte) versie, onlangs geveild.¹⁰⁰ De rol papier gekleefd op linnen meet 48 H x 735 B cm. Deze toont eveneens 10 generaties en is voor wat betreft het middelste en het rechtse deel getekend in de stijl en het geschrift van Verplancke sr., het linkerdeel is evenwel in andere (19de-eeuwse) geschriften. De titel vermeldt een jaar 1781 en is ook gezet in een 19de-eeuws kalligrafisch geschrift. Detailaanvullingen gaan nog tot minstens 1846.

98 RAB, Kaarten en plannen, nr. 1180/2.

99 RAB, Kaarten en plannen, nr. 1289.

100 Veiling Van De Wiele, Brugge, 29-30.8.2023, lot 718, titel: *Tafel genealogique der oude patriecienne familie met namen / Wauckier / Benevens alle hunne gecontracteerde alliancen / 1781.*

p. stamboomrol Michiels:¹⁰¹ dit betreft een andere stamboomrol m.b.t. verre erfgerechtigde verwanten van Maria Carolina de la Neve waarvoor eerst tot aan een ander voorouderpaar van 7 generaties in het verleden werd teruggegaan, nl. Cornelis Michiels x Josijne de Blye. Deze rol meet 50 H x (7 bladen van 35 cm =) 245 B cm, 10 generaties, echtparen in eenvoudige cirkels, geen familiewapens tenzij voor de stamouders. De eerste generatie is 'verzonken' getekend, gebruik van meerdere verschillende pastelkleuren als achtergrond in de cirkels om verschillende familienamen te markeren. Geen vermelding van samensteller noch inhoudsbeschrijving noch jaar van samenstelling. Titel: *tafel branche genealogique familie Michiels*. Uiterst rechts onderaan op de 8ste generatie staat de cirkel van Maria Carolina de la Neve met eronder een lint met de tekst *de Cujus* [erflaatster] *en 1782* (dit jaartal 1782 net als haar overlijdensdatum in haar cirkel *16e des jaers 1782* is een schrijffoutje en moet 1784 zijn).

Er zijn ook nog twee extra – toekomstige – erflaatsters aangegeven, nl.

- uiterst links, in de 6de generatie: . . *van de Walle, vrouw van Zwankendamme, eenighe achtergelaeten geestelijke dochter* met onder haar cirkel een lint met de tekst: *de Cujus à venir*.
- rechts, in de 7de generatie: *mejo(uffrouw)e Marie Josepha Lobbrecht, geboren 2 Xbre 1716 tot O.L. Vrouwe* met onder haar cirkel een lint met de tekst: *de Cujus à venir*.

Dit betreffen resp. Maria Carolina van de Walle, vrouw van Zwankendamme, + 6 april 1797 en Maria Josepha Lobbrecht, + 2 december 1802.¹⁰² Gezien M.C. van de Walle op het ogenblik van de opmaak nog leefde en anderzijds in het origineel geschrift op de rol een ander overlijden van 1796 ook wordt vermeld dateert de stamboomrol dus van 1796 of 1797.

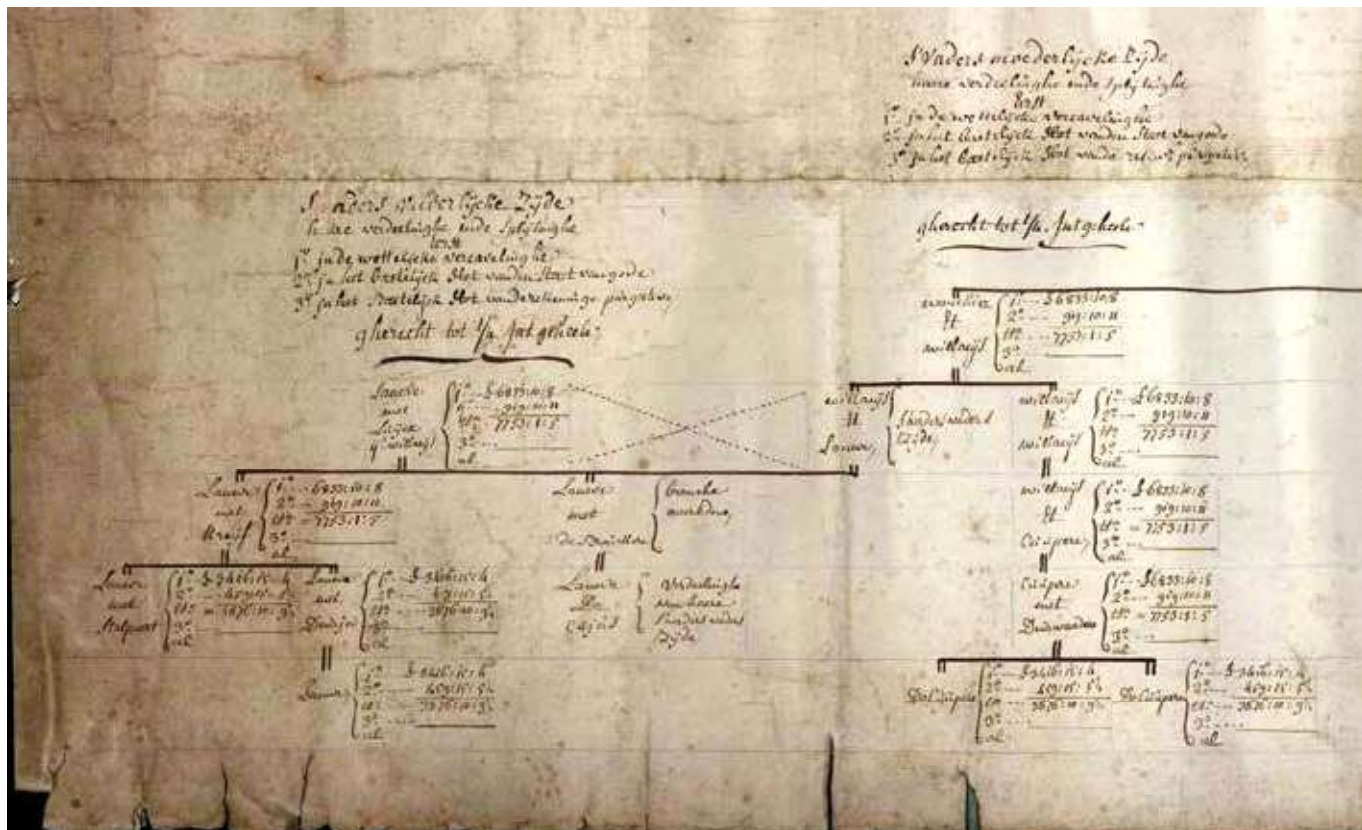
De stamboomrol werd later door J.F. Verplancke jr. gebruikt als een van zijn bronnen om een genealogie Michiels in tekstvorm samen te stellen (zie verder in deel 2).

p.bis. los blad met afstammingslijnen van drie broers Michiels. In het familiearchief van Caloen vonden we nog een los blad dat hiermee in verband staat: van drie zonen van Jacob Michiels (zoon van de al hoger vermelde Cornelis en Josine de Blye) mondt hun afstamming uit in twee echtparen (Blanckaert-van de Walle en van Caloen x Nieulant) en een juffrouw Marie Josepha Lobbrecht. De eerste en derde zijn aangemerkt met *aenstaende successie*, de tweede met *te proffitteren door dheeren Caloens met consorten*. De samensteller noemt zich *genealogist ordinaire binnen de stadt van Brugghe*. Zijn blad is gedateerd *Brugghe, 15e Xbre 1795* en ondertekend met *Joan(ne)s Fran(ciscus) Verplancke o. gen.*¹⁰³

101 SAB, Reeks 531 (genealogieën), nr. 26.

102 Voor beide personen zie de genealogie Michiels in J.J. GAILLIARD, *Bruges et le Franc*, II, Brugge, 1858, pp. 391-399, i.h.b. p. 396: Maria Carolina van de Walle en p. 394: Maria Josepha Lobbrecht.

103 Loppem, archief van Caloen, G 66 (inv. IV, p. 455 (nr. 1)).

Detail van de bedragen in ponden-schellingen-groten Vlaams in de berekende verdeling van de erfenis van Maria Carolina de la Neve

q. afstamingschema Wauckier met uitsplitsing nalatenschap:¹⁰⁴ Dit schema uit 1785 bestaat uit 4,5 aaneengekleefde bladen, 7 generaties, echtparen in cirkels met dunne dubbele rand met achtergronden in meerdere pastelkleuren om verschillende familienamen te markeren, ingekleurde familiewapens voor de stamouders, eerste generatie 'verzonken' getekend. Er zijn sierlinten bij de stamouders Michiel Wauckier (fs. Jan en Catharina vander Plancke) x Magdalena Govaerts (in rechthoekig kader). Er worden ook sierlinten gebruikt rond Maria Carolina de la Neve die tweemaal voorkomt, uiterst links en uiterst rechts in een rechthoekig kader met daaronder resp. in een cartouche en ovaal: "DE CUJUS".

Er is een inhoudsbeschrijving uiterst rechts in een versierd kader (met wapens):

tafel branche genealogique familie Wauckier / representende

[1°] 's overledens 's moeders moederlijke zijde ten sterfhuijse de cujus ende also gerecht tot 1/4 part in de totale masse,

2° Branche familie Willaeijs, als representerende 's vaders moeder-/ lijcke zijde, gherecht tot gelijcke vierde part. / Mitsgaders

3° Branche familie de La neve, als representerende 's vaders / vaderlijke zijde, gherecht tot gelijcke vierde part alle / ten sterfhuijse van wijlent Jouffrauw Marie Caroline de la Neve / overleden bejaerde dochter, vrouwe van Lust-

hove sonder alliancie binnen / dese stadt Brugghe op den XVJⁿ des jaers XVII^c LXXXIIIJ

In het midden van het tweede blad vinden we een *Jouffrauw Marie Hanneloot* (fa Sebastiaen Hanneloot, + 1740 en Joanna van Severen + 1740 (fa Rogier van Severen (fs Rogier d'oude) x Barbara Wauckier)), *overleden ten desen jaere 1785 van wiens moeder curateur is: sr. Joseph Rabaut, hier vooren vermeld.*¹⁰⁵ (zie over die Maria Hanneloot het volgende schema).

Opmerkelijk hier is dat aan het schema onderaan over de hele breedte een strook papier van halve hoogte is gekleefd met daarop, in een boomstructuur gelijklopend aan het stamboomschema, allerlei geldbedragen, zijnde de uitsplitsing van de erfenis.

Er waren in de erfenisverdeling vier hoofdstaken (op het schema slechts drie voorgesteld) die elk waren *gherecht tot 1/4 int geheele*. De uitkeringen bestonden uit: 1° de wettelijke verkaveling, 2° het batelijk slot van de staat van goed, 3° het batelijk slot van de purgatieve rekening. Voor de wettelijke verkaveling was het bedrag 6.833 pond 10 schellingen 8 groten. Vermenigvuldigen we dat met 4 dan komen we uit op 27.334 - 2 - 8, wat een flink stuk

¹⁰⁵ Deze persoon staat ook op het eerste blad vermeld en wel als: *geswooren lantmeter slants van den Vrije, curateur*. Hij maakte overigens ook een stamboomschema Wauckier op: RAB, Kaarten en plannen, nr. 1314 (*Per fecit J.F. Rabaut 1784*).

¹⁰⁴ RAB, Kaarten en plannen, nr. 1292.

minder is dan het geschatte bedrag in Verplanckes brief van 20 juni 1785 aan baron de Pélichy van 37.333,33 pond Vlaams voor de gehele nalatenschap. Maar bij elk 1/4de kwam er nog uit het 2de deel (het batelijk slot van de staat van goed) 919-10-11 bij, wat maal 4 en erbij geteld 31.012-6-4 geeft, wat al iets dichterbij in de buurt van de schatting komt. Het bedrag van het derde deel is niet ingevuld, allicht wegens nog onbekend op dat ogenblik.

r. afstammingschema Wauckier voor Lauwerijns van Severen:¹⁰⁶ Dit schema uit 1794 bestaat uit 5 aaneengekleefde bladen, telt 7 generaties, echtparen staan in omrande cirkels met achtergronden in meerdere pastelkleuren om verschillende familienamen te markeren. Er zijn sierlinten bij de stamouders (dezelfde personen als hiervoor), bij hun kleinzoon Rogier van Severen *d'oude* (x Joanna van de Putte) en bij (uiterst rechts onderaan) Maria Carolina de la Neve. Bij deze laatste (erflaatster) staat onder haar cirkel een lint zonder tekst maar allicht werd vergeten er *de Cujus* op te schrijven. Alles is in het geschrift van F.J. Verplancke, sr die er ook zijn handtekening op plaatste. Er is geen titel, wel links bovenaan een inhoudsbeschrijving.¹⁰⁷

[Bra]nche genealogique familie Wauckier, dienende tot de gherechtigheijt van dheer Laureijns van Severen [...], zoon van dhr. Jan Bap^{te} van Severen ende van jo^e Anne Beert, kleen zoon van dhr. Rogier van Severen, daude, ende van [Joanne va]n de Putte, in de ghemeene ghecurateerde goederen van wijlent joff^e: Marie Hanneloot, filia Sr Sebastiaen, bij jo^e Isabelle van [Severen] voordere dochter was van dhr. Rogier van Severen de jonghe, geprocureert bij jo^e Barbara Wauckier, welcken Rogier [van Severen] oock zoone was van dhr. Rogier doude, ende van joe Joanne van de Putte, bij dien eijgen broeder van den voorseijden [Jan B]ap^{te} van Severen, conforme de originele bescheeden te bevinden op den grooten boom familie van Severen, bij dien was desen [Roger van Seve]ren de jonghe, den paterneelen oom van desen Laureijns van Severen, ende ouden oom [lees: grootvader] van jo^e Marie Hanneloot van [s moeders] vaderlijcke zijde, ende alsoo gherecht met sijne mede consorten te bevinden bij den ghenomden generalen boom vande [familie van] Severen welck part ende deel van successie bedraeghende tot Lb 516:17:5 ¼ op de selve joe Hanneloot vervallen ende ghe:[recht] naer den overlijden van wijlent jo^e Marie Caroline de Laneve, overleden binnen dese stadt Brugge, onbedeghen vrouwe van Lusthove op den 16 des jaers 1784 alles breeder ende conforme den staet van goede gheformeert ten voormelden sterfhuijse, ende opghevolghde rekeninghe purgatieve, ghelijck voorders bij dese tafel genealogique te bevinden is, mij toirconden. [getekend] Joan(ne)s Fran(ciscu)s Verplancke g(e)n(ealogist)e 1794

Het document diende dus om aan te tonen dat Laurijns van Severen, kleinzoon van Rogier en Joanna van de Putte, samen met zijn andere verwanten van Severen gerechtigd waren in de erfenis van Maria Hanneloot, doch-

ter van Sebastiaan en Isabella van Severen, dochter van Rogier van Severen de jonge (een broer van Laurijns vader). Deze Maria Hanneloot was zelf gerechtigd geweest in de erfenis van Maria Carolina de la Neve voor een bedrag van 516 pond 17 schellingen 5 groten Vlaams.

Overigens was er een dubbele band tussen de families van Severens en Wauckier: de broers Rogier van Severen de jonge en Jan Baptist van Severen hadden resp. als schoonvader Michiel Wauckier en als schoonmoeder Catherina Wauckier, die broer en zuster waren.

In de inhoudsbeschrijving en nog op andere plaatsen in het schema wordt verwezen naar *den generaelen* (of *groten*) boom vande [familie van] Severen. Die 'grote boom' moet de stamboomrol RAB, Kaarten en plannen, nr. 1293 zijn. Die zal, omdat hij helemaal in het geschrift van de zoon is, behandeld worden in deel 2 (over J.F. Verplancke jr.) van onze bijdrage.

De gekaapte erfenis van Anna Arents

Een andere erfeniszaak die J.F. Verplancke sr. grondig onderzocht gebeurde in opdracht van Antoinette van Ballenberghe (weduwe van Mattheas Jacobus Pollet) en haar schoonzoon Boudewijn Roels. Deze mevrouw kwamen we eerder al tegen als opdrachtgeefster voor het maken voor puur genealogische doeleinden van stamboomrollen van de families van *Ballenberghe* en *Pollet* (zie hoger, h & i).

s. stamboomrol van Landtschoot:¹⁰⁸ 43 H x (7 bladen van 50 cm =) 350 B cm, papier, bevat twee aparte stamboomschema's naast elkaar, resp. 9 en 6 generaties, echtparen in eenvoudige cirkels, geen familiewapens, gebruik van meerdere verschillende pastelkleuren als achtergrond in de cirkels om verschillende familienamen te markeren (afstamming via dochters), in schema 1 is de eerste generatie 'verzonken' getekend. Alles op deze stamboomrol is in het geschrift van de vader (tenzij misschien de titel).

De titel, uiterst links, in erg grote letters luidt: TAFEL / genealogique / Branche / FAMILIE / VAN LANDTSCHOOT (in stijl zeer gelijkaardig aan de titels van de stamboomrollen van Severen en Verhulst, getekend door de zoon (zie deel 2, h. en i.)). Boven schema 2 staat in een cirkel: *De familie van Landtschoot is een groot geslacht in manschap [d.w.z. met vele naamgenoten], ende besonderlijck in de gonne met name Jan of Joannes, in alle tijden ten jaere 1578 Joan(ne)s fs Joan(ne)s van Landtschoot, leenhof Burg van Brugge, / Joannes van Landtschoot 1351, / Joan(ne)s van Landtschoot schepen van Maldegem 1365 en 1371.*

Het eerste schema begint bij *Willeboort alias Guillaume van Landtschoot d'oude* x Livine van den Bogaerde, xx Elisabette Wittebroot, xxx Jacoba Maes, het tweede bij een *Joan(ne)s van Landtschoot, gebo(ren) op St Anne .. junij 1614*. Tussen beide schema's staat een zeer lange tekst, gespreid over drie brede en één smalle kolom, beginnend met: *Memoriale Reflectien, te observeren voor alle de descendenten van dh(ee)r Willeboort dit Guilliame van*

106 RAB, Kaarten en plannen, nr. 1180/1.

107 Van de 12 regels is het korte begin van de eerste 10 door papierverlies verloren, maar de verloren tekst valt goed te raden.

108 SAB, Reeks 531 (genealogieën), nr. 23.

/ Landschoot, in het regardt van dese hier neven staende tweede branche familie van Landtschoot, die door non oplettentheijt hebben verlooren eene / remarquable successie ... De tekst is gedateerd 9 feb(rua)rij 1795 en ondertekend met: *Joan(ne)s Fran(ciscu)s Verplancke, gen(ealogist)e / 1795.*

De tekst waarschuwt dus dat door onoplettendheid afstammelingen een rechtmatig deel in de erfenis van Anna Arents (+ 1762), douairière van Louijs Vleys, hadden misgelopen. Anna Arents' overgrootmoeder paterneel materneel was een Elizabeth van Landtschoot. Via deze persoon was er connectie met de familie van Landtschoot waarvan de van Ballenberghes afstammen (de opdrachtgeefster en haar schoonzoon vinden we op blad 4, resp. 7de en 8ste generatie). Het deel in de erfenis van Anna Arents was echter geclaimd door en in 1764 toegekend aan een andere persoon met de naam van Landtschoot (+ 1796). Verplancke toonde aan dat dit ten onrechte was en dat die andere familie van Landtschoot geen aanverwanten van Anna Arents waren. Maar de zaak was na 30 jaar verjaard en kon niet meer ongedaan gemaakt worden.

t. teksten m.b.t. Anna Arents en de families van Landtschoot.¹⁰⁹ Bij deze zaak horen ook nog twee geschreven documenten, één ongedateerd, vermoedelijk in het geschrift van J.F. Verplancke, sr, het ander een gerechtelijk advies van 12 juli 1796 door J. van Parijs.

Opmerking: een grote stamboomrol **Verhulst**, voltooid op 17 maart 1794 en door J.F. Verplancke sr. samengesteld, bespreken we niettemin pas in deel 2 handelend over J.F. Verplancke jr., omdat het een 'supplement' is bij de grote stamboomrol van Severen (in het geschrift van J.F. Verplancke jr.).

Nog ander werk van Verplancke

Onderstaande werken worden ook toegeschreven aan 'de genealoog Verplancke', maar we konden ze niet alle raadplegen. De vorm (uitgetekende stamboomrol of handschrift in lopende tekst) is niet altijd bekend wanneer de bron die ze vermeldt of beschrijft er niets over zegt. Evenmin konden we uitmaken of de samenstelling en/of de tekening het werk zijn van J.F. Verplancke vader of zoon of beiden. Deze van 1778 en 1781 kunnen wel enkel het werk van de vader zijn: de zoon (geboren 1766) was dan nog te jong. Maar zeker in 1789 werkte hij al samen met zijn vader:

- 1778: genealogische opzoeken voor de familie **Ryelandt** die resulteerden in een omvangrijke genealogie met overvloedige bronverwijzingen, opgemaakt om het recht te bewijzen op het bekomen van een huwelijksbeurs uit de stichting Cobryse.¹¹⁰

¹⁰⁹ SAB, Reeks 531 (genealogieën), nr. 43/1 (enkel blad) en 43/2 (dubbelblad).

¹¹⁰ Vermeld in E. COPPIETERS, 'Histoire professionnelle et sociale de la famille Coppieters 1505-1965', in: *Tablettes des Flandres*, Rec. 8, Brugge, 1968, p. 385, dan in privaat bezit, familie Ryelandt. Over de stichting Cobryse, zie P. DONCHE, 'Cornelis van Bourgoigne (1662-1722), documentvervalser', in: *Vlaamse Stam*, 59 (2023), p. 143.

- 1781: opzoeken voor een familie **de Stappens**, ondertekend 12 juli 1781 met: *Jean-François Verplancke généalogiste ordinaire résidant en la ville de Bruges*. In 1862 was dit document in bezit van notaris B. De Baecque te Duinkerke.¹¹¹
- 1790: opzoeken voor een genealogie van de Brugse familie **van de Walle**: *Deze genealogie heeft doen maeken tot met instruksie van sijne familie den Eerweerden heer Jacobus Hyacinthus van de Walle ...*¹¹² Deze laatste (1734-1820) was kanunnik van de Brugse St.-Salvatorskerk.
- Een stamboomrol met de afstamming **van François van Caloen (x Desquiens)**, samengesteld door *Verplancke* in 1781.¹¹³
- Een genealogie van de familie **van Ockerhout** (afstamming van Ockerhout-Ylaert) samengesteld door [J.F.] *Verplancke*, 18de eeuw.¹¹⁴
- Een stamboomrol met de afstamming **van den Bogaerde-Claesman**¹¹⁵, samengesteld door J.[F.] *Verplancke*.¹¹⁶ Allicht is er een verband met de stamboom Christiaens (zie hoger).

¹¹¹ Vermeld in A. BONVARLET, 'Epigraphie des Flamands de France', in: *Annales du Comité Flamand de France*, 12 (1873-74), p. 427, noot 1.

¹¹² H. DOUXCHAMPS, 'La famille Brugeoise van de Walle au dauphin', in: *Le Parchemin*, 63 (1998), nr. 316, pp. 245 en 270-271 (in privaat bezit Jean Vandewalle, Oostende).

¹¹³ Loppem, archief van Caloen, Rg. 6 (inv. I, p. 6 (nr. 36)). De inventaris vermeldt: *executé par Verplancke en 1781*. Voorlopig niet teruggevonden in het archief. Over François van Caloen x Desquiens, zie het boek *Histoire généalogique ... van Caloen* uit 1957 (a.w.), pp. 240-244: XIII. - François III van CALOEN (1577-1646) & Claire DESQUIN.

¹¹⁴ Loppem, archief van Caloen, RG 12 (inv. III, p. 474 (nr. 1)) (met stuk afgescheurd, gevonden in 1913 tussen de verscheurde familiepapieren op de zolder van het huis van Ockerhout in de Vlamingstraat te Brugge). Voorlopig niet teruggevonden in het archief.

¹¹⁵ Een echtpaar Donaat van den Bogaerde - Maria Claesman (eerste helft 17de eeuw) te Brugge vinden we in de genealogie *Claesman* in J.J. GAILLIARD, *Bruges et le Franc*, IV, Brugge, 1860, pp. 422-430, i.h.b. p. 424.

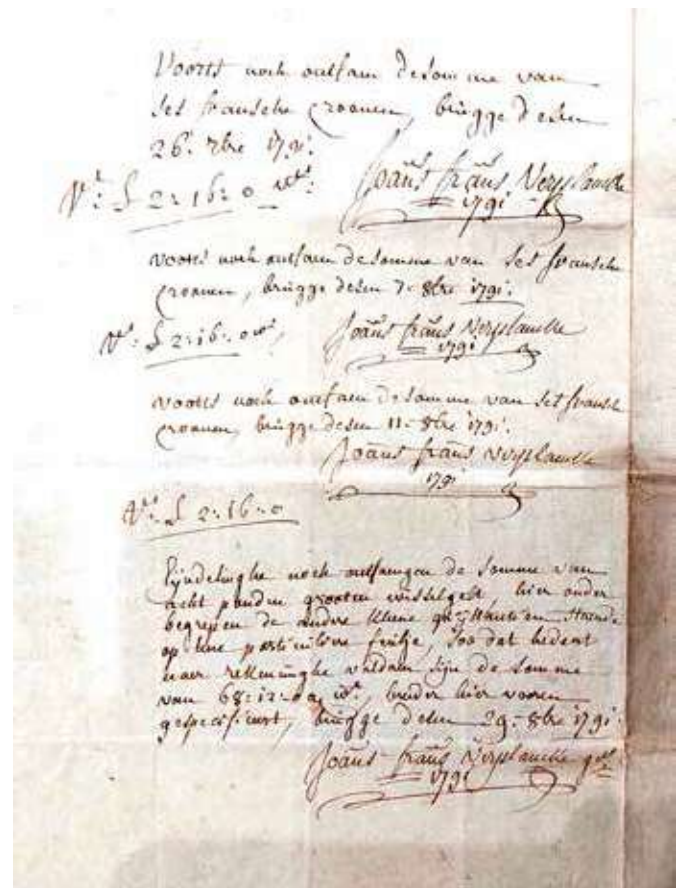
¹¹⁶ Loppem, archief van Caloen, R 14 (inv. IV, p. 183 (nr. 1)). Voorlopig niet teruggevonden in het archief.

We stippen nog aan dat een cahier bewaard te Loppem, archief van Caloen, R 232 (inv. IV, p. 212 (nr. 1)) met in het titelblad *Genealogie van de oude poortelijcke familie der stadt van Brugge met naeme Bultinck met haere respective alliancien*, 1792 en in de inventaris genoemd 'lijkend van de hand van de genealoog J.-F. Van der Plancke' onzes inziens geen werk is van J.F. Verplancke. Het geschrift (in een fijnere pen) en de tekenstijl van wapenschilden en stamboomskeletten is toch iets anders dan van J.F. Verplancke. Bovendien is het titelblad ondertekend met: *J.V.D.W. m.f.*

Een lucratief beroep?

Het contract dat Jan Frans Verplancke sr. afsloot met Jan Jozef Veranneman, heer van Gentbrugge verschaft enige gegevens over zijn vergoeding. Bij het afsluiten van het contract op vrijdag 26 augustus 1791 was voor hem de overeengekomen vergoeding: *de somme van achtentstichtigh ponden, twalf schellinghen grooten wisselgelt* (en 3 pond 14 schellingen 8 groten *gelijcke gelt* voor zijn zoon). Het stipuleerde dat hij de volgende maandag (29 aug.) er moest aan beginnen en uitsluitend daaraan werken gedurende twee maand. Zijn vergoeding werd in schijven uitbetaald en Verplancke schreef na elke betaling op het contract een gedateerde en ondertekende kwitantie erbij. De laatste afsluitende betaling gebeurde op 29 oktober 1791. Dus voor precies twee maand werk had hij 68 pond 12 schellingen wisselgeld of $68,6 \times 7/6 = 80,03$ pond Vlaams ontvangen. Dit lijkt wel een uiterst hoog bedrag als we vergelijken met een volledig jaarloon van een metselaar in de periode 1730-1793: 52,7 pond Vlaams.¹¹⁷ Voor twee maand werk, anderhalf maal het jaarloon van een metselaar. We hebben er geen verklaring voor, of moesten daar ook (zeer) hoge administratieve kosten voor griffiers die inlichtingen verstrekten mee betaald worden? Het contract zegt daar evenwel niets over.

Joannes Franciscus Verplancke schijnt anderzijds (in elk geval voor de fiscus) toch geen groot fortuin te hebben opgebouwd. In een schatting van de vermogens van inwoners van Brugge van 7 januari 1796¹¹⁸ (toen hij bijna 60 was) door het Franse Republikeinse bewind werd zijn vermogen geschat op 500 Franse ponden. Of ongeveer 5 jaarlonen van een metselaar.¹¹⁹ Ter vergelijking: advocaten en handelaars werden meestal rond de 50.000 à 100.000 geschat, de oud-burgemeesters Coppieters 150.000 en een oud-ontvanger-generaal van het Brugse Vrije op 200.000. We weten wel niet of hij eigenaar dan wel huurder was van zijn woning in de Beenhouwersstraat, in het eerste geval zal dat huis allicht in die 500 Franse ponden meegerekend zijn. Hij wordt in de schatting vermeld als *Verplancke* (zonder voornaam) met beroep: *genealogist*, gehuwd en met nog twee kinderen thuis, dit moeten dan de twee jongste zijn, resp. 15 en 11 jaar oud.

De vier laatste kwitanties van uitbetaalde vergoedingen geschreven, gedateerd en ondertekend door Jan Frans Verplancke voor zijn onderzoekwerk voor Jan J. Veranneman (1791)

117 Voor de omrekeningsfactor en het jaarloon van een metselaar, zie hoger bij de erfenis van Maria Carolina de la Neve.

118 RAB, Archief Franse Hoofdbesturen, nr. 546. Op vijfde laatste blad: *Verplancke, genealogist, marié, nombre d'enfans non établis: 2, ... capital ... livres de France: 500, quartier: D, section: 9, numéro de la maison: 8.*

119 Volgens de hogergenoemde N.N., *Reductie van het Frans-Geld, ... van 1788*, p. 6 was 1 Frans pond gelijk aan 10 schellingen 10 2/3 groten Vlaams courant of 0,5444 pond Vlaams. 500 Franse ponden dus 272 pond Vlaams of (gedeeld door 52,7) = 5 jaarlonen van een metselaar.